

The book cover is highly ornate, featuring a central shield with a jagged crack running through it. The shield is surrounded by large, detailed golden wings. Above the shield is a crown with radiating lines, flanked by two golden birds. The corners are filled with intricate golden carvings: roses in the top-left, a lion in the top-right, a city with domes in the bottom-left, and a figure in the bottom-right. A small monogram is at the top center. The background is a textured, aged gold color.

ZJIZVENÝ KRÁL

OD AUTORKY BESTSELLERU ŠEST VRAN
LEIGH BARDUGO

FRAGMENT

Zjizvený král

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Leigh Bardugo

Zjizvený král – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

ZJIZVENÝ
KRÁL

ZJIZVENÝ KRÁL

Napsala Leigh Bardugo

FRAGMENT

České vydání © Albatros Media a. s., 2019
Copyright © 2019 by Leigh Bardugo
Cover photos © Andrey_Kuzmin; maxstockphoto / Shutterstock.com
Jacket art © 2019 Leigh Bardugo.
Translation © Dana Chodilová, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-253-4405-7
ISBN e-knihy 978-80-253-4493-4 (1. zveřejnění, 2019)

*Věnováno Morgan Faheyové –
generálce v dobách války,
poradkyni v časech míru,
nejdražší přítelkyni
a (většinou) laskavé královně*

GRIŠOVÉ

VOJÁCI DRUHÉ ARMÁDY
MAGISTŘI MALÉ VĚDY

KORPORÁLČICI (ŘÁD ŽIVÝCH A MRTVÝCH)

Smrtiči

Hojiči

ETERÁLČICI (ŘÁD PŘIVOLAVAČŮ)

Větrostrůjci

Ohňostrůjci

Vlnostrůjci

MATERIÁLČICI (ŘÁD VÝROBCŮ)

Řemeslníci

Alchymici

OSTROV
DIVŮ

STEZKA SMRTI

JELKA

VILKI

NOVÁ
ZEMĚ

WEDDLE

REB
HARBOR

EAMES
HARBOR

SHRIFTPORT

EAMES
CHIN

COPTON

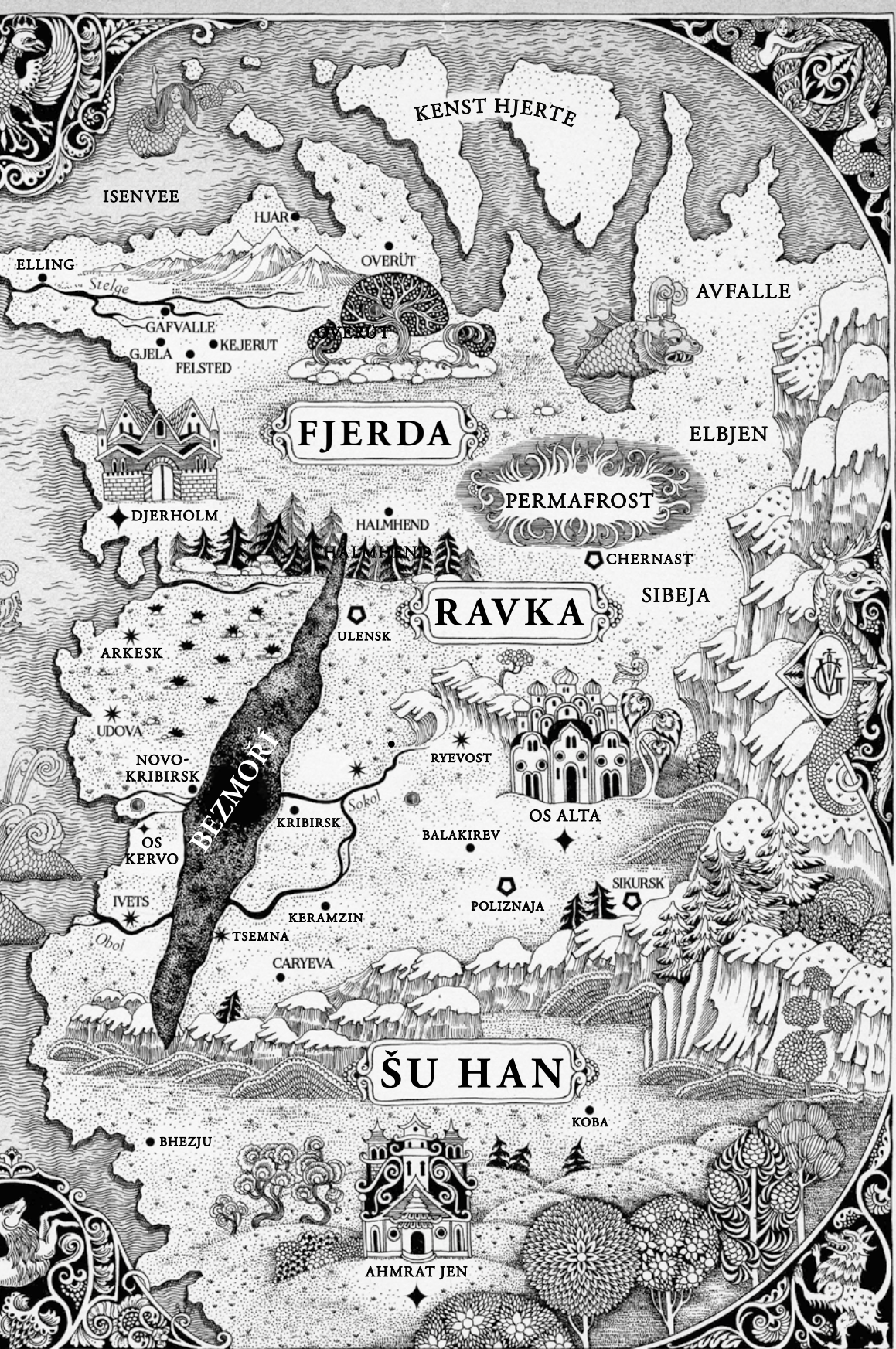
PRAVÉ
MOŘE

KETHERDAM

BELENDT

JIŽNÍ KOLONIE

KERCH

KENST HJERTE

ISENVEE

HJAR

ELLING

OVERÛT

AVFALLE

GAFVALLE

KEJERUT

GJELA

FELSTED

FJERDA

ELBJEN

DJERHOLM

PERMAFROST

HALMHEND

CHERNAST

RAVKA

SIBEJA

ARKESK

ULENSK

UDOVA

NOVO-KRIBIRSK

OS KERVO

IVETS

BEZMOR

KRIBIRSK

RYEVOST

OS ALTA

BALAKIREV

SIKURSK

KERAMZIN

POLIZNAJA

TSEMNA

CARYEVA

ŠU HAN

BHEZJU

KOBA

AHMRAT JEN

ZJIZVENÝ
KRÁL

TONOUCÍ
MUŽ

DIMA USLYŠEL BOUCHÁNÍ VRAT stodoly dřív než všichni ostatní. V kuchyni jejich malého statku to bublalo jako v rendlíku na plotně, okna pečlivě zavřeli kvůli vichru, v místnosti visel teplý, vlhký vzduch. Stěny se otřásaly halasným dohadováním bratrů, brebentili jeden přes druhého, matka si do toho pobrukovala písničku, kterou Dima neznal, a do taktu si podupávala nohou. Na klíně si přidržovala roztržený rukáv otcovy košile, jehlou klovala do látky jako dychtivý vrabčák, špulka vlněného vlákna se jí táhla mezi prsty jako tučná žížala.

Dima byl nejmladší ze šesti chlapců, pozdní dítě, narozené dlouho potom, co doktor, který v létě přijížděl do vesnice, matce oznámil, že už se dalších dětí nedočká. *Nečekané požehnání*, říkala máma, hlídala si Dimu a obskakovala ho, zatímco ostatní odcházeli za prací. *Nechtěný hladový krk*, šklebil se jeho starší bratr Pjotr.

Dima byl malý, a tak ho při bratrském vtípkování často opomíjeli, v hlučných domácích debatách na něj pozapomínali. Proto také oné podzimní noci, zatímco stál u škopku a myl poslední hrnce, které mu tam bratři nechali,

zaslechl to výmluvné *břink* stodolních vrat. Pustil se do drhnutí ještě náruživěji, aby dokončil práci a dostal se do postele, než někoho napadne poslat ho ven do tmy. Mezi vzteklými náporů vyjícího větru slyšel fenu Molniju, jak skučí u kuchyňského prahu, žebrá o zbytky a teplé místo k přespání.

Do oken šlehalý větve. Matka zvedla hlavu, zasmušilý rýhy kolem úst se jí prohloubily. Zamračila se, jako by chtěla poslat uličnický vítr do postele bez večere. „Zima přichází brzy a zůstává dlouho.“

„Inu,“ ozval se otec, „úplně stejně jako tvoje matka.“ Máma ho nakopla botou.

Ten večer nechala za pecí sklenku kvasu, dar pro domácí duchy, kteří dohlížejí na statek a přespávají v teple za starými železnými kamny. Aspoň to tak máma řekla. Táta jen obrátil oči v sloup a zabručel, že je škoda dobrého pití.

Dima věděl, že až všichni odejdou na kutě, Pjotr do sebe tu sklenku obrátí a sní kus medového koláče, který tam máma položila, zabalený v plátýnku. „Bude tě chodit strašit prababiččin duch,“ varoval ho někdy Dima. Ale Pjotr si jen otřel rukávem bradu a odbyl ho: „Žádný duch tu není, ty idiote. Babu Galinu už žerou červi na hřbitově a ty dopadneš taky tak, jestli to vyžvaníš.“

Teď se Pjotr sehnul a tvrdě do Dimy rýpl. Dimu občas napadalo, že si ty ostré lokty snad nějak pěstuje. „Slyšíš to?“ zeptal se Pjotr.

„Není co slyšet,“ odsekl Dima a srdce se v něm zhouplo. Ta vrata stodoly...

„Něco je tam venku, žene se to s bouřkou.“

Takže se ho bratr jenom snaží vylekat. „Pitomost,“ odbyl ho Dima, ale ulevilo se mu.

„Poslouchej,“ pobídl ho Pjotr. Vítr otřásl střechou domu, oheň zaprskala a Dimovi se vážně zdálo, že zaslechl něco víc než bouřku – vzdálený pisklavý výkřik, snad zavytí hladového zvířete nebo dětské zakvílení. „Když vítr fouká hřbitovem, probudí duchy všech děcek, co umřely, než stačily dostat jména svatých. *Malenčiki*. Jdou krást duše a pak si jimi vykupují cestu do nebe.“ Pjotr se sehnul a dloubl prstem Dimu do ramene. „Vždycky seberou toho nejmladšího.“

Dimovi bylo osm, dost na to, aby měl vlastní rozum. Stejně ale zabloudil pohledem k temným oknům, na měsícem osvětlený dvorek, kde se stromy ohýbaly

a třásly ve větru. Škubl sebou. Byl by přísahal – vážně by přísahal, že se tam venku na okamžik mihl stín, tmavá skvrna čehosi mnohem většího než pták.

Pjotr se rozesmál a cákl na něj vodu z nádobí. „Páni, ty jsi čím dál větší hlupák. Kdo by stál o tvou ubohou dušičku?“

Pjotr tě pokouší jenom proto, že před tebou byl benjamínek on, říkávala mu máma. *Snaž se na něj být hodný, je starší, ale ne moudřejší.* Dima se snažil. Vážně ano. Ale někdy se mu prostě chtělo do Pjotra strčit, až si kecne na zadek. Pak uvidí, jaké to je být malý.

Vítr ustal a v náhlém náporu ticha se nedalo přeslechnout pronikavé prásknutí, rozlehlo se po celém dvoře.

„Kdo nechal otevřeno do stodoly?“ zamračil se otec.

„Stáje měl dneska na starosti Dima,“ ohlásil Pjotr svědomitě a bratři, shromáždění kolem stolu, se rozkdákali jako poplašené slepice.

„Já je zavřel,“ bránil se Dima. „A pořádně zastrčil závoru!“

Otec se na židli opřel. „Tak se mi to práskání jenom zdá?“

„On si asi myslí, že to dělá nějaký duch,“ posmíval se Pjotr.

Matka vzhledla od spravování. „Dimo, běž to zavřít a zajistit.“

„Já to udělám,“ povzdechl si odevzdaně Pjotr. „Všichni víme, že se chlapec potmě bojí.“

Ale Dima vycítil, že je to výzva. Otec od něj čeká, že to zařídí sám. „Já se nebojím,“ prohlásil. „Klidně půjdu a ty vrata zavřu.“ Ignoroval Pjotřův uštěpačný pohled, otřel si ruce a vzal si kabát a čepici.

Matka mu podala cínovou lucernu. „A pospěš si,“ pobídla ho a přitáhla mu límec ke krku. „Rychle se vrať a já tě uložím do postele a povím ti pohádku.“

„Novou?“

„Ano, a pěknou, o mořských pannách na severu.“

„Budou tam kouzla?“

„Spousta. Tak už běž.“

Dima sjel očima k ikoně svatého Felixe na stěně u dveří. Zasmušilý obličej světce odrážel poblikávající světlo svíček, tvářil se soucitně, jako by věděl, jak chladno je tam venku. Felixe nabodli na rožeň z jabloňové větve a upekli žiživa jen pár hodin poté, co provedl zázrak se sady. Neječel, ani nekřičel, jen

požádal vesničany, ať ho otočí, aby se k němu plameny dostaly i z druhé strany. Felix by se bouřky nebál.

Sotva Dima otevřel kuchyňské dveře, zkusil mu je vítr vyškubnout z ruky. Zabouchl je za sebou a slyšel, jak je někdo na druhé straně zajistil. Věděl, že je to třeba a že mu za chvíli zas otevrou, ale stejně mu to připadalo jako trest. Ohlédl se na zářící okna a přinutil neochotné nohy sejít po schodech na kamenitou zem dvorku. Přepadlo ho přitom děsivé pomyšlení, že jen co opustil bezpečné teplo kuchyně, rodina na něj zapomněla. Pokud se nevrátí, nikdo pro něj plakat nebude, nikdo nevyvolá poplach. Vítr jim Dimu navždy vymaže z paměti.

Prohlížel si dlouhý, měsícem osvětlený pás země kolem slepičích kurníků a boudy pro husy. Musel ho přejít, aby se dostal ke stodole, kde chovali starého koníka Gerasima a krávu Mathildu.

„Vybavený ocelovými lopatkami,“ zašeptal, když míjel nový pluh a přejel po něm rukou, jako by to byl talisman pro štěstí. Netušil, proč jsou tyhle lopatky lepší, ale když pluh dorazil, otec tahle slova pyšně opakoval před sousedy a Dimovi se líbilo, jak znějí. O tom pluhu se vedly dlouhé debaty u kuchyňského stolu a taky o všech králových zemědělských reformách, o potížích a nadějích, jež přinesou.

„Jsmo na cestě k další občanské válce,“ bručela máma. „Král je moc zbrklý.“

Ale otec byl spokojený. „Jak si můžeš dělat starosti, když máš plné břicho a na střeše čerstvý dehet? Tenhle rok jsme poprvé sklidili dost, aby se dalo jít na trh a ještě nám zbylo dost pro sebe.“

„Protože král snížil desátek vévodovi Radimovovi na zlomek toho, co býval!“ prohlásila máma.

„A toho máme litovat?“

„Budeme, až vévoda a ti jeho šlechtičtí kamarádíci zamordují krále v posteli.“

„Král Nikolaj je válečný hrdina!“ Otec máchl rukou do vzduchu, jako by se všechny potíže daly rozehnat jako kouř z dýmky. „A bez podpory armády žádný puč nebude.“

Mluvili pořád dokola, večer co večer probírali stejné věci. Dima tomu moc nerozuměl, věděl jen, že se má za mladého krále modlit.

Husy v boudě kejhaly a šramotily, rozdrážděné počasím nebo Dimovými nervózními kroky. Už se před ním tyčila velká dřevěná vrata stodoly, houpala se v pantech, jako by sama budova vzdychala, jako by vrata byla ústa a mohla ho jediným vdechnutím nasát dovnitř. Za dne, když mezi taškami na střeše pronikalo slunce, všechno vonělo senem, Gerasim frkal a Mathilda bučela, měl tu stodolu rád. Ale v noci se proměnila v dutou skořápku, čekající, až ji naplní něco příšerného – lstivé stvoření, které nechá vrata otevřená, aby nalákala poštilého chlapce. Protože Dima věděl, že je zavřel. Byl si tím jistý a nemohl si pomoci, myslel na Pjotrovy *malenčiki*, malé duchy, kteří kradou duše.

Nech toho, vynadal si. Ty vrata otevřel sám Pjotr, abys musel jít ven do zimy nebo abys řekl, že nepůjdeš, a udělal si ostudu. Ale Dima bratrům a rodičům dokázal, že umí být statečný. To pomýšlení ho hrálo, stejně si však vytáhl límec až na uši a trásl se v kousavém větru. Teprve tehdy si uvědomil, že už neslyší Molnijino štěkání. Nebyla u dveří, nepokusila se proklouznout do kuchyně, když Dima vycházel ven.

„Molnijo!“ hlesl a vítr jeho hlas sebral a odnesl ho pryč. „Molnijo!“ zavolal – ale jen krapet hlasitěji. Co kdyby tam číhalo něco jiného než pes?

Krok za krokem přecházel dvůr, pod nohama mu poskakovaly a chvěly se stíny stromů. Za stromy se rýsovala široká stuha cesty. Táhla se až do města, až ke hřbitovu. Dima se tam radši nedíval, co kdyby uviděl šourající se tělo v rozedraných hadrech, jak se po ní vleče a trousí za sebou hřbitovní hlínu.

Odkudsi mezi stromy se ozvalo tiché zaskučení. Vyjekl. Ze tmy na něj zíraly žluté oči. Světlo jeho lucerny dopadlo na černé tlapy, rozježený kožich a vyceněné zuby.

„Molnijo!“ vydechl s úlevou. Najednou byl vděčný za hlasité kvílení bouře. Nelíbilo se mu, že by bratři zaslechli jeho ostudné pisklavé vykviknutí, vyběhli ven a našli jen chudáka psa krčícího se v křoví. „Pojď sem, holka,“ lákal ji. Molnija ležela s břichem přitisknutým k zemi a ušima přitaženými k hlavě. Nehýbala se.

Dima se ohlédl ke stodole. Petlice, která měla držet vrata zavřená, se válela roztráštěná na kousky ve křoví. Zevnitř uslyšel tiché, vlhké popotahování. Schovalo se snad do stodoly nějaké raněné zvíře? Možná vlk?

Zlaté světlo z oken statku mu připadalo neskutečně daleko. Asi by se měl vrátit pro pomoc. Jistě by nikdo nečekal, že se sám vypořádá s vlkem. Jenže co když ve stodole nic není? Nebo jenom nějaká neškodná kočka, do které se Molnija pustila? Pak by se mu vysmáli všichni bratři, nejenom Pjotr.

Dima se šoural dál, lucernu držel v natažené ruce před sebou. Počkal, až se vichřice uklidní, přidržel těžká vrata za okraj, aby ho nepraštila, a vešel do stodoly.

Byla tam tma, měsíční zář dovnitř skoro nepronikala. Popošel o kousíček dál. Myslel na laskavé oči svatého Felixe, na jabloňovou větev, která mu probodla srdce. Pak, jako by bouře chytila dech, zavál vítr. Vrata se za Dimou zabouchla a slabé světlo lucerny zaprskalo a uhaslo.

Venku slyšel zuřit bouři, ale ve stodole vládlo ticho. Zvířata zmlkla, jako by na něco čekala, přes sladkou vůni sena cítil kyselý pach jejich strachu – a ještě cosi. Ten pach Dima znal, takhle to smrdělo, když zabíjeli husu na sváteční stůl: horká měďnatá vůně krve.

Vrat' se, řekl si.

Ve tmě se něco pohnulo. Dima zachytil odlesk měsíčního světla, jakýsi záblesk, mohly to být oči. A pak jako by se jeden stín odlepil a plynul stodolou.

Dima udělal krok dozadu, vyhaslou lucernu si tiskl na hrud'. Stín měl na sobě potrhané cáry, kdysi snad elegantní oblečení, a Dima na chvíličku zadoufal, že se do stodoly uchýlil pocestný, aby tu prosperal bouři. Ale ta věc se nepohybovala jako člověk. Byla moc ladná, moc tichá a postupovala příkrčená. Dima kvílel a stín se kradl blíž. Oči měl černé jako noc a od špiček prstů s drápy se mu táhly černé žíly, jako by si namočil prsty do inkoustu. Ty temné úponky na jeho kůži vypadaly, že pulzují.

Uteč, pobízela Dima sám sebe. Křič. Myslel na to, jak se husy důvěřivě blížily k Pjetrovi, jak ani hláskem nezaprotestovaly v těch několika vteřinách, než jim bratr zakroutil krkem. *Hlupačky*, myslel si Dima tehdy, ale teď to chápal.

Tvor se vztyčil, na zádech se mu rozevřela mohutná křídla, jejichž okraje se kroutily jako kouř.

„Táto!“ zkusil Dima vykřiknout, nevyšlo z něj však víc než vzdech.

Stvoření se zastavilo, jako by to slovo znalo. Zaposlouchalo se, naklonilo hlavu ke straně a Dima zas couvl o krok a pak ještě o další.

Netvor k němu sjel pohledem a najednou byl až u něj, tyčil se nad ním. V šedém měsíčním světle Dima viděl, že temné skvrny kolem jeho úst a na hrudi jsou od krve.

Stín se k němu naklonil a zhluboka se nadechl. Takhle zblízka měl tvář mladého muže – dokud nerozevřel rty, neroztáhl koutky úst a neodhalil dlouhé černé tesáky.

Usmíval se. Netvor se usmíval. Věděl, že se brzy dobře nakrmí. Dima ucítil, jak mu po noze teče něco teplého, a došlo mu, že se počural.

Obluda po něm skočila.

Vrata za Dimou se rozletěla, bouře se vedrala dovnitř. Zazněla hlasitá rána, netvora srazil nápor větru a mrštil jeho okřídleným tělem o zadní stěnu. Dřevěné trámy se tím nárazem roztržily a temná silueta se zhroutila na zem jako pytel brambor.

Do stodoly vešla postava v nevýrazném šedém kabátě, divný vítr jí povlával dlouhými černými vlasy. Do tváře jí dopadl měsíční svit a Dima hlasitě vykřikl, protože na obyčejného člověka byla moc krásná. Takže to musí být světiče. Jistě umřel a ona ho přišla doprovodit do požehnaných končin.

Ale nezastavila se u něj, nevzala ho do náruče, nepronesla tiché modlitby, ani slova útěchy. Místo toho se se vztaženými rukama přiblížila k netvorovi. Musí to být nějaká svatá bojovnice jako Sankt Juris, jako Sankta Alina z Vrásy.

„Dej pozor,“ vypravil ze sebe šeptem Dima, měl strach, že svatá dojde k úhoně. „Má to... ty zuby.“

Ale světiče měla pro strach uděláno. Štouchla netvora špičkou boty a překulila ho na bok. Nestvůra zavrčela, zvolna se probouzela a Dima sevřel lucernu pevněji, jako by ho mohla ochránit.

Svatá bojovnice rychle a zručně spoutala nestvůře ruce s drápy těžkými okovy. Rázně šklubla řetězem a přinutila ji vstát. Obluda na ni vycenila zuby, ale svatá se ani trochu nepolekala. Plácla netvora po čenichu jako neposlušné domácí zvířátko.

Její zajatec syčel a marně se vzpínal v poutech. Jednou, dvakrát máchl křídly, snažil se ji zvednout do vzduchu, ale ona sevřela řetěz v hrsti a šklubla druhou rukou. Do netvora se opřel další nápor větru a narazil ho na stěnu stodoly.

Dopadl na zem, svezl se na kolena, vyvrávoral do stoje a zakolébal se, trochu teď připomínal člověka – třeba Dimova otce, když se zdrží v hospodě. Svatá zatáhla za řetěz, něco zamumlala a tvor zase zasyčel a kolem zavál vítr.

Není to svatá, uvědomil si Dima. Je to *griša*. Voják Druhé armády. Přivolač, který umí ovládat vítr.

Žena si stáhla šál z ramen, přehodila ho netvorovi přes hlavu a ramena a vedla vzpouzejícího se a chňapajícího zajatce ven.

Když mýjela Dimu, hodila mu stříbrnou minci. „Za napáchané škody,“ vysvětlila a oči jí v měsíčním světle zazářily jako drahokamy. „Dnes v noci jsi nic neviděl, rozumíš? Drž jazyk za zuby, jinak ho příště nevezmu na vodítko.“

Dima přikývl a cítil, jak se mu z očí zase řinou slzy. Griša povytáhla obočí. Jaktěživ neviděl takovou tvář, byla krásnější než malovaná ikona, modré oči připomínaly nejhlubší říční vody. Hodila mu další minci a on ji taktak zachytil ve vzduchu.

„Tahle je pro tebe. Bratrům nic nedávej.“

Dima ji sledoval, jak proplová vraty stodoly. Přinutil nohy k pohybu. Měl sto chutí upalovat do domu, najít matku a zabořit se jí do sukni, ale zoufale toužil ještě naposled se podívat na grišu a jejího netvora. Kradl se za nimi jako myš. Ve stínech měsícem osvětlené cesty čekal veliký kočár s kočím zahaleným v černém plášti. Vozka seskočil, chopil se řetězu a pomohl vtáhnout netvora dovnitř.

Dima věděl, že se mu to jistě jenom zdá, přestože ho v dlani tížilo chladné stříbro. Vozka se na netvora nepodíval a neřekl *Tak pojd', ty potvoro!* ani *Tyhle lidi už nikdy trápit nebudeš!*, jak to dělávají hrdinové.

Místo toho z hlubokých stínů rozkývaných borovic zaznělo cosi, co Dimovi připadalo jako: „Pozor na hlavu, Vaše Veličenstvo.“

2 ZOJA

V KOČÁŘE SE VZNÁŠEL HUTNÝ pach krve. Zoja si tiskla rukáv k nosu, aby to necítila, ale plesnivý smrad špinavé vlny to moc nevylepšil.

Hnus. Dost na tom, že se musela uprostřed noci vléct venkovskou krajinou Ravky ve vypůjčeném, špatně pérovaném kočáře, ale navíc ještě v tomhle úboru? Nesnesitelné. Stáhla si kabát z těla. Pach se už stejně vsákl do vyšívané hedvábné *kefty* pod ním, aspoň se však cítila trochu víc sama sebou.

Byli deset mil za Ivetsem, skoro stovku mil od bezpečí hlavního města, řídili se po úzkých cestách vedoucích zpátky na panství jejich hostitele, vévody Radimova, pořadatele obchodní schůzky na nejvyšší úrovni. Na modlení si Zoja nepotrpěla, a tak mohla jenom doufat, že nikdo neviděl, jak Nikolaj unikl ze svých komnat a vznesl se k nebi. Doma v Os Altě by se taková patálie nestala. A to si myslela, že se dostatečně zabezpečili. Chyba lávky.

Kopyta koní dusala, kola kočáru rachotila a poskakovala a král Ravky vedle ní skřípal ostrými zubisky a vzpínal se v řetězech.

Zoja se od něj držela dál. Viděla, co může natropit Nikolajovo kousnutí, když se nachází v tomhle stavu, a nemínila přijít o končetinu nebo dopadnout

ještě hůř. Něco v ní by uvítalo, kdyby Tolja nebo Tamara, sourozenci a královi osobní strážci, jeli uvnitř kočáru s nimi, dokud se Nikolaj nevrátí do lidské podoby. Jejich otec, šuhanský žoldák, je vycvičil k boji, po matce griše oba zdělili nadání smrtičů. Ráda by tu viděla kterékoli dvojče. Ale nepožádala je o doprovod, bránila jí v tom hrdost a taky věděla, jak by to ublížilo králi. Stačil jeden svědek jeho mizérie.

Vítr venku vyl. Nezněl ani tak jako skučení netvora, spíš jako pisklavý divoký smích starého kamaráda, zvoucí je dál. Vítr sloužil Zojině vůli už od dob, kdy byla dítě. A přece jí v podobných nocích připadalo, že není její služebník, ale spojenec. Vichřice se zvedla, aby přehlušila vrčení netvora, utopila zvuky boje v té chatrné stodole, rozdmýchala neklid na ulicích a ve vesnických hospodách. Tohle byl západní vítr, rošťácký adezku, cenný společník. I kdyby ten kluk ze statku vyžvanil všem v Ivetsu, co viděl, lidé to svedou na adezku. Vítr, který tropí neplech, zanášá ženy do susedovic postelí a míchá mužům v hlavách bláznivé myšlenky jako kotouče suchého listí.

O míli dál vrčení v kočáře utichlo. Chřestění řetězů se utišilo a tvor jako by se propadal hlouběji a hlouběji do stínů sedadla. Nakonec se ozval chraplavý a utrápený hlas: „Asi jsi mi nevzala čistou košili?“

Zoja sebrala z podlahy kočáru balíček a vytáhla z něj sněhobílou košili a plášť lemovaný kožešinou. Byly to ukázky výtečné krejčoviny, ale strašlivě pomačkané – vhodný úbor pro panovníka, který prohýřil noc.

Nikolaj beze slova napřáhl spoutaná zápěstí. Drápy se zatáhly, ovšem ruce zůstaly zjizvené slabými černými čarami. Měl je tam od konce občanské války před třemi lety. Často nosil rukavice, aby je schoval, a Zoja to považovala za chybu. Ty jizvy byly připomínkou mučení, jež podstoupil z rukou Temnyje, a cena, kterou zaplatil spolu se svou zemí. Jistě, byla to jenom část příběhu, jenže tuhle část dovedli lidé z Ravky strávit nejlépe.

Zoja odemkla řetězy těžkým klíčem, který nosila na krku. Doufala, že se jí to jenom zdá, ale jizvy na Nikolajových rukou jí poslední dobou připadaly tmavší, jako by si umínily nevyblednout.

Jakmile měl král ruce volné, stáhl si z těla zničenou košili. Látkou a vodou z lahve, kterou mu podala, si omyl krev z hrudi a z úst. Pak si nalil do dlaní

další a vetřel si ji do vlasů. Voda mu stékala po krku a po ramenou. Třásl se jako osika, už však zase vypadal jako Nikolaj – oříškové oči jasně zářily, vlhké zlaté vlasy si odhrnul z čela.

„Kde jsi mě našla tentokrát?“ zjišťoval. Dal si záležet, hlas se mu přitom skoro nezachvěl.

Zoja nakrčila nos. „Na husím statku.“

„Doufám, že byl aspoň moderní.“ Potýkal se s knoflíky čisté košile, prsty se mu pořád třáslý. „Víme, co jsem zabil?“

Nebo koho? zůstalo viset nevyslovené ve vzduchu.

Zoja odstrčila jeho třesoucí se ruce a chopila se toho úkolu sama. Skrz tenkou bavlnu cítila, že se mu na kůži drží noční chlad.

„Byl by z tebe výborný komorník,“ zabručel. Dobře věděla, jak Nikolaj tyhle drobné služby nesnáší a jak nenávidí vlastní slabost.

Lítost by to jenom zhoršila, a tak se do něj místo toho obula: „Nejspíš jsi zamordoval spoustu hus. A možná i nějakého střapatého koníka.“ A nic víc? Zoja nemohla vědět, do čeho se netvor zapletl, než ho našli. „Ty si to nepamatuješ?“

„Jenom záblesky.“

Budou si muset počkat na zprávy o mrtvých nebo zmrzačených.

Potíže začaly před šesti měsíci. Tehdy se Nikolaj probudil na poli skoro třicet mil od Os Alty, celý zkrvavený a podřený, nepamatoval si, jak se dostal z paláce, ani co dělal v noci. *Vypadá to, že se ze mě stal náměsíčník*, oznámil Zoje a zbytku Triumvirátu grišů, když se dostavil na ranní schůzi se zpožděním a s dlouhým šrámem na tváři.

Znepokojilo je to a zmátlo. Tolja a Tamara nebyli stráže, jakým by mohl král jen tak proklouznout. *Jak ses skrz ně dostal?* vyptávala se Zoja, zatímco mu Žeňa spravovala tvář a David vedl monolog o náměsíčnosti. Pokud to Nikolaje nějak znepokojilo, nedal to najevo. *Vynikám ve spouště věcí*, prohlásil. *Proč by ne i v nečekaných únicích?* Nechal si na dveře ložnice umístit další zámky a trval na tom, aby pokračovali v projednávání denních záležitostí a podivných zpráv o zemětřesení v Rjevostu, které vypustilo z pukliny v zemi tisíce stříbrných kolibříků.

O měsíc a něco málo později si Tolja četl v křesle před královou komnatou, když tu uslyšel tříštění skla. Vtrhl dovnitř a uviděl, jak Nikolaj seskakuje z oken- ní římsy a ze zad mu trčí křídla z vířících stínů. Tolja vzbudil Zoju a společně krále vystopovali až na střechu sýpky o patnáct mil dál.

Poté začali krále poutat řetězy k posteli – tohle účinné řešení fungovalo jedině díky tomu, že Nikolajovi sluhové nesměli vstoupit do jeho ložnice. Král byl koneckonců válečný hrdina, sužovaný nočními můrami. Od té doby ho Zoja každou noc zamykala a každé ráno pouštěla a Nikolajovo tajemství se udržovalo v bezpečí. Pravdu znali jen Tolja, Tamara a Triumvirát. Kdyby někdo zjistil, že král Ravky tráví noci v řetězech, stal by se dokonalým terčem vraždy nebo puče, o výsměchu nemluvě.

Kvůli tomu byly výpravy mimo hlavní město tak nebezpečné. Ale nemohli držet Nikolaje v hradbách Os Alty navěky.

„Král nemůže trčet zamčený ve vlastním hradě,“ prohlásil, když se rozhodl vydat se zas na cesty. „Nakonec by místo monarchy vypadal jako rukojmí.“

„Máš posly, kteří státní záležitosti zvládnou,“ namítla Zoja, „máš vyslance, podřízené.“

„Veřejnost by zapoměla, jak jsem pohledný.“

„To pochybuju. Vidí tvou tvář denně na mincích.“

Nikolaj si nechtěl dát říct a Zoja musela uznat, že není tak daleko od pravdy. Jeho otec se dopustil chyby, když přenechal záležitosti vlády na jiných, a zaplatil za to. Mínila, že je třeba udržovat rovnováhu mezi opatrností a troufalostí, což byl oříšek podobně jako každý kompromis. Život by byl zkrátka snazší, kdyby bylo po jejím.

Nikolaj a Zoja se nemohli vypravit mimo bezpečí paláce s truhlou plnou řetězů, zvědavé služebnictvo by ji brzy objevilo. A tak sáhli k *silným utišujícím prostředkům*, které měly udržet Nikolaje v posteli a netvora v šachu.

„Žeňa mi musí namíchat silnější lék,“ poznamenal nyní král a soukal se do kabátu.

„Nebo můžeš zůstat v hlavním městě a nechat hloupého riskování.“

Netvor se prozatím spokojil s útoky na hospodářská zvířata, vybíral si oběti mezi ovce a dobytkem. Ale oba věděli, že je to jenom otázka času.

At' síla Temnyje nechala v Nikolajovi vřít cokoli, hladovělo to po něčem podstatnějším, než je zvířecí maso.

„Poslední případ se stal ani ne před týdnem.“ Promnul si obličej. „Myslel jsem, že máme víc času.“

„Zhoršuje se to.“

„Rád tě udržuju ve střehu, Nazjalenská. Trvalá úzkost prospívá pleti.“

„Pošlu ti děkovnou kartičku.“

„Už se těším. Doslova záříš.“

Je na tom hůř, než dává najevo, pomyslela si Zoja. Nikolaj vždycky hýřil komplimenty, když byl vyčerpaný. Měl pravdu, vypadala skvěle dokonce i po mučivé noci, ale přitom věděla, že králi je její vzhled naprosto ukradený.

Zvenku uslyšeli pronikavý hvizd a kočár zpomalil.

„Blížíme se k mostu,“ oznámila.

Obchodní schůzka v Ivetsu byla zásadní pro vyjednávání s národy Kerchu a Nové Země, ale záležitosti cel a daní jim současně posloužily jako krytí pro jejich pravou misi: návštěvu dějiště posledního domnělého zázraku v Ravce.

Před týdnem se vesničané z Ivetsu vydali v průvodu za stuhami ověněným vozem vévody Radimova, slavili festival svatého Grigorije. Bušili do bubnů a hráli na malé harfy, napodobeniny nástroje, který Grigorij vyrobil před svou mučednickou smrtí, aby uklidnil lesní netvory. Ale když se dostali k řece Obol, dřevěný most klenoucí se nad její roklí povolil. Než se vévoda a jeho vazalové mohli zřítit do běsnících vod dole, vyrašil pod nimi nový most, jako by vyklíčil ze samotných stěn propasti a rozeklaných skal dna kaňonu. Aspoň to tak tvrdily zvěsti. Zoja na povídačky nedala, považovala je za přehánění, dokonce snad za masový přelud – dokud most neviděla na vlastní oči.

Vykoukla z okna kočáru. Projížděli zatáčkou na cestě a most se objevil ve výhledu, vysoké štíhlé pilíře a dlouhé nosníky se bíle zaleskly v měsíčním světle. Neviděla ho poprvé, dokonce se už po něm s králem i prošla, ale stejně to byl úchvatný pohled. Z dálky vypadal jako vyřezaný z alabastru. Teprve zblízka bylo jasné, že není z kamene.

Nikolaj zavrtěl hlavou. „Od někoho, kdo se pravidelně mění v netvora, to zní asi divně, ale víme jistě, že je to bezpečné.“

„Vůbec ne,“ připustila Zoja a snažila se ignorovat uzel v žaludku. Když po mostě jela předtím s dvojčaty, soustředila se na nalezení Nikolaje a se stabilitou si hlavu nedělala. „Ale je to jediná cesta přes propast.“

„Možná bych si měl vzpomenout, jak se modlí.“

Zvuk kol se změnil, jakmile kočár najel na most, z rachotu cesty přešel ve vytrvalé *buch, buch, buch*. Most, který tak zázračně vyrašil z ničeho, nebyl z kamene, cihel ani z dřevěných trámů. Jeho bílé nosníky a trámy tvořily kosti a šlacha, opěry a pilíře spojovaly vláknité svazky chrupavek. *Buch, buch, buch*. Přejížděli po páteři.

„Ten zvuk se mi nelíbí,“ poznamenala Zoja.

„Souhlasím. Zázrak by měl znít mnohem důstojněji. Snad jako zvonky nebo chór nebeských hlasů.“

„Neříkej tomu tak,“ vyštěkla Zoja.

„Chór?“

„Zázrak.“ Zoja za svého dětství pronesla spoustu marných modliteb a věděla, že svatí nereagují. Most musí být grišovské dílo, jeho zjevení má nějaké rozumné vysvětlení a ona na to přijde.

„Jak jinak bys nazvala most z kostí, který se zjeví v okamžiku, kdy je třeba zachránit před smrtí celé město?“ podivil se Nikolaj.

„Celé město to nebylo.“

„Půlka města,“ připustil.

„Nečekaná událost.“

„Ti lidé by si možná mysleli, že je to na takový div málo.“

A že to byl pravý div – elegantní a současně groteskní masa křížících se trámů a vzravných oblouků. Od té doby, co se most objevil, tábořili na obou jeho koncích poutníci a drželi hlídky dnem i nocí. Když kolem projel kočár, ani nezvedli hlavy.

„A jak bys nazvala zemětřesení v Rjevostu?“ pokračoval Nikolaj. „Nebo sochu svaté Anastazie ronící slzy u Tsemny?“

„Potíž.“

„Pořád si myslíš, že je to dílo nějakého griši nakrmeného *paremem*?“

„Jak jinak by se dal vybudovat takový most nebo přivolat zemětřesení?“

Jurda parem. Zoja si přála, aby tahle slova nikdy neslyšela. Ta droga byla výsledkem experimentování v jedné laboratoři v Šu Hanu. Dokázala grišovskou sílu proměnit v něco zbrusu nového a skrz naskrz nebezpečného, jenže cenou za ten kousek slávy byla závislost a nakonec smrt. Nějaký nevyzpytatelný výrobce by díky ní možná dovedl otrávit zemi nebo korporálčík vyrobit most z těla. Ale proč? Že by Šu Han využíval grišovské otroky, aby destabilizoval Ravku? Mohl by do toho být zapleten Aparátus, údajný duchovní rádce koruny? Prozatím jenom oznámil, že se za ony události modlí a plánuje procesí do jejich dějišť. Zoja tomu knězi nikdy nevěřila a byla přesvědčena, že kdyby našel způsob, jak provést zázrak, jistě by objevil i cestu, jak ho využít pro vlastní blaho.

Ovšem skutečná otázka, ta, která je přivedla do Ivetsu, zněla, jestli jsou tyto podivné události v Ravce nějak spojeny s temnou silou ukrývající se v Nikolajovi. Zázraky začaly přesně ve stejnou dobu jako jeho noční prokletí. Mohla to být náhoda, ale do Ivetsu přijeli v naději, že najdou nějaké vodítko, nějaké spojení, které jim pomůže zbavit Nikolaje netvorovy vůle.

Dostali se na druhou stranu mostu a kočárem se znovu rozlehlo konejšivě běžné rachocení kol na prašné cestě. Jako by pominulo kouzlo.

„Dneska budeme muset vévodu Radimova opustit,“ řekl Nikolaj. „A doufat, že mě nikdo neviděl, jak poletuju nad krajinou.“

Zoja by ráda souhlasila, ale když už vážili tu cestu... „Zdvojnásobím ti dávku Ženina léku. Zbývá jenom jeden den jednání.“

„Ať se toho ujme Uljašin. Chci se vrátit zpátky do hlavního města. Máme vzorky mostu pro Davida. Možná zjistí něco, co by se dalo využít a co by nás zbavilo mého...“

„Utrpení?“

„Nezvaného hosta.“

Zoja protočila panenky. Mluvil, jako by ho navštívila žlučovitá teta. Jenže měli důležitý důvod, proč zůstat v Ivetsu. Byla opatrná, co se týkalo jejich výpravy, skeptická ohledně mostu, bála se rizik, ale zároveň věděla, že obchodní schůzka pro ně představuje skvělou příležitost – jistého Hirma Schencka a jeho dvě dcery na vdávání.

Zabubnovala prsty o sametové sedadlo. Nevěděla, jak dál. Doufala, že nenápadně nastrojí schůzku Nikolaje se Schenckovými dívkami. Král se nerad nechával dirigovat, a jakmile vycítil, že ho někdo do něčeho tlačí, uměl být zatvrzelý jako... no, jako Zoja sama.

„Mluv, Nazjalenská. Když takhle špulíš rty, vypadáš, žes obcovala s citronem.“

„Mohl by si gratulovat,“ odfrkla Zoja a uhladila si látku *kefty* na klíně.
„S Hiramem Schenckem přijela do Ivetsu jeho rodina.“

„No a?“

„Má dvě dcery.“

Nikolaj se rozesmál. „Tak proto ses se mnou vydala na tuhle výpravu? Aby sis zahrála na dohazovačku?“

„Jela jsem, protože se někdo musí postarat, abys nikoho nesežral, když ten tvůj *nezvaný host* dostane hlad. A nejsem všetečná máma, která chce vidět synáčka v chomoutu. Snažím se ochránit tvůj trůn. Hiram Schenck je vážený člen Obchodní rady. Mohl by zajistit shovívavost s ravskými půjčkami z Kerchu, nemluvě o obrovském jmění, které zdědí jedna z jeho rozkošných dcer.“

„Jak moc jsou rozkošné?“

„Komu na tom záleží?“

„Mně rozhodně ne. Ale ty dva roky práce s tebou mi pochroumaly hrdost. Nechci se celý život dívat, jak jiní muži házejí zamilované pohledy po mé ženě.“

„Pro ten případ máš k dispozici kata.“

„A koho bych nechal připravit o hlavu? Ty muže, nebo svou ženu?“

„Obojí. Jenom se předtím postarej, abys shrábl její věno.“

„Jsi cynická.“

„Praktická. Jestli tu zůstaneme ještě jednu noc –“

„Zoj, nemůžu se ucházet o nevěstu, když hrozí, že si z ní udělám noční svačinku.“

„Jsi král. Nemusíš se ucházet o nikoho. Od toho je trůn, klenoty a titul, a jakmile se oženíš, královna se stane tvým spojencem.“

„Anebo s jekotem uteče ze svatebního lože a požaluje papírkovi, že jsem jí začal ožuzlávat lalůček a pak se jí chystal zhltnout celé ucho. Mohla by vyvolat válku.“

„Ale to neudělá, Nikolaji. Než si vyměníte manželský slib, dávno si ji omotáš kolem prstu a zamiluje se do tebe. Pak už to bude její problém, jak se s tím vyrovná.“

„I *moje* kouzlo má své hranice, Zojo.“

Pokud ano, ještě na ně nenarazila. Věnovala králi nevěřící pohled. „Pohledný manžel netvor, který jí vloží na hlavu korunu? To je dokonalá pohádka pro naivní dívenky. Na noc tě může zamykat, ráno tě probouzet sladkým polibkem a Ravka bude v bezpečí.“

„Proč mě ty nikdy neprobudíš sladkým polibkem, Zojo?“

„Já nedělám sladce nic, Vaše Veličenstvo.“ Povytáhla si manžety. „Proč s tím otálíš? Dokud se neoženíš a nezplodíš dědice, zůstane Ravka zranitelná.“

Nikolajův lehký tón se rozplynul. „Nemůžu se oženit, dokud jsem v tomhle stavu. Nemůžu uzavřít manželství založené na lži.“

„Copak na ní nestojí většina manželství?“

„Romantička až na půdu.“

„Praktička až na půdu.“

„A nechme teď stranou vyhlídky na manželský svazek s Kerchem. Musíme zmizet, než se mě Schenck stačí vyptat na *izmarsja*.“

Zoja zaklela. „Takže dvojčata měla pravdu – z našeho starého výzkumného zařízení prosakují informace.“ *Izmarsja* byly lodi, které dovedly plout pod hladinou. Nyní, když sílilo fjerdské loďstvo, mohly být pro přežití Ravky životně důležité, zvláště pokud by je Nikolaj mohl vyzbrojit, jak plánoval.

„Vypadá to tak. Ale Keršani nevědí, jak jsme s nimi daleko, aspoň zatím ne.“

Ta slova Zoju nepotěšila. Kerch už měl na Ravku dost pák. Schenck by tématem *izmarsja* krále pěkně potrápil. Co s tou tajnou informací hodlá provést?

Zvenku zazněl další pronikavý hvizd, dva rychlé tóny – Toljův signál, že se blíží ke strážnímu domku.

Zoja věděla, že stráže budou zmatené. Nikdo neviděl kočár odjíždět a nenesl žádný královský znak. Tolja a Tamara ho měli připravený mimo vévodovy pozemky, právě pro případ, že by Nikolaj vyklouzl z vodítka. Jakmile zjistila, že se ztratil, vypravila se za nimi.

Dneska v noci měli štěstí, našli krále dřív, než se stačil zatoulat moc daleko. Když Nikolaj odletěl, Zoja vycítila, jak pluje po větru, a díky nepravdělností proudění vysledovala postup netvora. Ale kdyby se na statek nedostala včas, co by se stalo? Zabil by Nikolaj toho chlapce? Stvůra v něm nebyla jenom hladové zvíře, ale něco mnohem horšího, a ona naprosto jistě věděla, že touží po lidské kořisti.

„Takhle to dál nejde, Nikolaji.“ Nakonec by byli odhaleni. Nakonec by je ty večerní lovy a bezesné noci vyčerpaly. „Všichni musíme dělat, co se po nás žádá.“

Nikolaj si povzdechl a rozpřáhl náruč, zatímco kočár s rachotem zastavil. „V tom případě pojď sem, Zojo, a polib mě sladce jako novomanželka.“

Sbohem, decentní chování. Kvůli Zojiným pozdně večerním návštěvám, při nichž zajišťovala, aby byl král bezpečně připoután ve svých komnatách, už kolovaly řeči, že jejich vztah je víc než politický. Králové si dopřávají milenky a o panovnících se už klevetilo i hůř. Zoja jen doufala, že Schenckova děvčata jsou volnomyšlenkářky. Králova pověst by drobný skandál ustála, ale pravdu ne.

Zoja vytáhla z vaku druhou lahev a potřela si bourbonem pulzující místa na těle jako parfémem, pak ji podala Nikolajovi, ten si dal pořádný doušek a zbytkem si štědře polil kabát. Zoja si rozcuchala vlasy, nechala si *keftu* spadnout z jednoho ramene a vklouzla králi do náruče. Bylo to nezbytné představení a hrálo se to lehce, někdy až moc.

Zabořil jí tvář do vlasů a zhluboka se nadechl. „Jak to, že já páchnu husími hovínky a laciným bourbonem, a ty voníš, jako bys právě proběhla rozkvetlou loukou?“

„Krutost života.“

Znovu se nadechl. „Co je to za vůně? Nedovedu si to zařadit, ale něco mi to připomíná.“

„Poslední dítě, co ses pokusil sežrat?“

„To bude ono.“

Dveře kočáru se rozletěly.

„Vaše Veličenstvo, netušili jsme, že jste si dneska v noci vyjel.“

Zoja tvář strážného neviděla, ale podezíravost v jeho hlase slyšela dobře.

„Váš král nemá ve zvyku o něco žádat a nejmíň ze všeho o dovození,“ pro- nesl Nikolaj líně, ale s nádechem přezíravosti panovníka, který zná jen samé radosti.

„Jistě, jistě,“ souhlasil strážný. „Jde nám jenom o vaši bezpečnost, můj králi.“

O tom Zoja pochybovala. Západní Ravku spoutaly nové daně a zákony, které přišly se sjednocením. Tyto stráže sice nosily dvouhlavou orlici, ale zů- stávaly věrné vévodovi vládnoucímu tomuto panství a při každé příležitosti vystupujícím proti Nikolajově vládě. Jejich pána by bezpochyby nadchlo, kdyby objevil králova tajemství.

Zoja nasadila svůj nejžalostnější tón. „Proč nejedeme?“

Vycítila posun jejich zájmu.

„Takže to byla příjemná noc?“ otázal se strážný. Málem viděla, jak zvědavě civí do kočáru.

Odhodila si dlouhé černé vlasy dozadu a odpověděla ospalým, lenivým tónem uspokojené ženy: „Moc dobrá noc.“

„Ona to táhne jenom s panovníky?“ zeptal se strážný. „Vypadá, že je s ní zábava.“

Zoja cítila, jak se Nikolaj napjal. Dojalo ji to a zároveň rozzlobilo. Myslí si snad, že jí záleží na názoru nějakého šaška? Ale dnes v noci nebylo třeba hrát si na dvornost.

Věnovala strážnému dlouhý pohled a utrousila: „Co ty o tom víš.“ Zasmál se a nechal je pokračovat.

Kočár se valil dál. Zoja cítila, jak v Nikolajovi pořád doznívá slabé chvění jeho proměny a jak na ni samotnou dotírá vyčerpání. Bylo by snadné zavřít oči, položit mu hlavu na hrud' a poddat se iluzi pohodlí. Ale cena za takový požitek byla moc vysoká. „Nakonec se lidé o netvorovi dozvědí,“ řekla. „A za- tím se nám nepovedlo najít léčbu ani náznakem. Ožeň se. Vybuduj spojenec- tví. Pořid' si dědice. Zabezpeč trůn sobě a budoucnost Ravce.“

„Udělám to,“ kývl unaveně. „Všechno to udělám. Ale ne dnes v noci. Dnes v noci se tvarme, že jsme starý manželský pár.“

Navrhnout jí to kterýkoli jiný muž, odnesl by si ránu do zubů. Nebo by ho možná zatáhla na pár hodin do postele. „A co to znamená?“

„Budeme si navzájem lhát, jako to dělají sezdané dvojice. Bude to dobrá hra. Tak do toho, ženuško. Povědej mi, že jsem hezký chlapík, který nikdy nezestárne a který umře s pusou plnou vlastních zubů. Přesvědč mě, ať tomu uvěřím.“

„Ani nápad.“

„Chápu. Klamat jsi nikdy neuměla.“

Zoja věděla, že ji popichuje, ale její hrdost to stejně zabořilo. „Co ty víš? Možná je seznam mých schopností tak dlouhý, že ses ještě nepropracoval na konec.“

„Tak do toho, Nazjalenská.“

„Nejdražší manželku,“ spustila medovým hlasem, „víš, že ženy z mé rodiny umějí číst budoucnost z hvězd?“

Zafuněl smíchy. „To nevím.“

„Tak abys věděl, já v nich viděla tvůj osud. Budeš starý, tučný a šťastný. Zplodíš mnoho nevychovců a budoucí generace si budou vyprávět tvůj příběh v legendách a písních.“

„Přesvědčivé,“ ocenil to Nikolaj. „Tahle hra ti jde.“ Rozhostilo se dlouhé ticho, vyplněné jenom rachocením kol kočáru. „A teď mi ještě řekni, že z tohohle maléru najdu cestu ven. Řekni mi, že se to dá do pořádku.“

Mluvil vesele a škádlivě, ale Zoja ho znala dobře. „Spraví se to,“ prohlásila se vši přesvědčivostí, jaké byla schopna. „My ten problém vyřešíme, stejně jako jsme vyřešili všechny předtím.“ Zvedla hlavu a podívala se na něj. Oči měl zavřené, na čele mu vystoupila ustaraná vráska. „Věříš mi?“

„Ano.“

Odstrčila se od něj a uhladila si oblečení. V manželství je klamání nevyhnutelné, snad dokonce nutné. Generálka a její král si ho však dovolit nemůžou.

„Vidíš?“ řekla. „Tahle hra nám jde taky.“

NINA SVÍRALA NŮŽ A POKOUŠELA se ignorovat masakr kolem. Shlédla na svou oběť, na další bezmocně roztažené tělo.

„Promiň, kamaráde,“ zamumlala fjerdscky. Vrazila rybě čepel do břicha, trhla jí směrem k hlavě, chytila vlhkou růžovou masu vnitřností a odhodila je na špinavou prkennou podlahu, odkud je později někdo spláchne. Vyvržené rybí tělo putovalo do sudu po její levici, jež pak nějaký posel odnese k balení. Nebo zpracování. Nebo k naložení. Nina netušila, co se s rybou stane, a bylo jí to fuk. Po dvou týdnech práce v konzervárně nad přístavem Elling nemínila už nikdy vzít do pusy nic, co mělo šupiny nebo ploutve.

Představ si, že sedíš v teplé koupeli s mísou plnou karamelék. Možná by tu vanu mohla bonbony rovnou naplnit a být pořádně dekadentní. Ještě by se z toho stala velká móda. Koupele v karamelách a drhnutí vaflemi.

Nina zavrtěla hlavou. Tohle místo ji pomalu přivádělo k šílenství. Ruce měla věčně scvrklé, kůži plnou drobných ranek vinou vlastní nešikovnosti s vysokovým nožem, vlasy jí páchly rybinou a záda bolela od toho, jak byla na nohou od úsvitu do soumraku, za deště či slunce venku před konzervárnou,

chráněná jen markýzou z vlnitého plechu. Ale ve Fjerdě nebylo práce pro neprovdané ženy nazbyt, a tak Nina – pod jménem Mila Jandersdatová – to místo ráda přijala. Práce to byla vyčerpávající, avšak díky ní mohla snadno předávat vzkazy po své místní spojení a stanoviště mezi sudy s rybami jí skýtalo skvělý výhled na hlídky střežící přístav.

Dneska jich tam bylo jako máku, bloumaly po docích v modrých uniformách. *Kalfiskové*, tak jim říkali místní – olihně – protože svými chapadly dosáhli všude. Elling ležel v místě, kde se řeka Stelge vlévala do Isenvee, a byl to jeden z mála přístavů na fjerdském skalnatém severozápadním pobřeží, kde se velká plavidla snadno dostala až k moři. Přístav byl proslulý dvěma věcmi: pašováním a rybami. Tmavé tresky, mořští ďasi, pikše; lososi a jeseteři z měst na řece na východě; štihlíci a stříbroboké makrely z hlubokých pobřežních vod.

Nina pracovala vedle dvou žen, hedjutské vdovy jménem Annabelle a Marty, staré panny z Djerholmu, tak hubené, že by propadla mezi prkny, a věčně načepýřené, jako by ji všechno rozčilovalo. Jejich klábosení Ninu rozptylovalo a zásobovalo ji drby a fakty, byť se to někdy dalo od sebe těžko rozlišit.

„Říká se, že kapitán Birgir má novou milenku,“ nakousla například Annabelle.

Marta našpulila rty. „S těma úplatkama, co bere, si ji jistě může dovolit.“

„Hlídkuj víc od té doby, co chytili ty černý pasażéry.“

Marta mlaskla jazykem. „To znamená víc práce a asi víc malérů.“

„Dneska je tu hodně lidí z Gäfvalle. Řeka tam nahoře u staré pevnosti zhořkla.“

Martina hlava se na krku zavrtěla sem tam jako ocas veselého psa. „To je znamení Djelovy nemilosti. Někdo by tam měl poslat kněze, aby se modlil.“

Gäfvalle. Jedno z měst na řece. Nina tam nikdy nebyla, dokonce o něm ani neslyšela, dokud sem před dvěma měsíci nedorazila spolu s Adrikem a Leoni na rozkaz krále Nikolaje. Název toho města v ní vyvolával úzkost, jakýsi vnitřní povzdech, jako by to nebylo ani tak jméno jako spíš začátek zařikávání.

Marta zaklepala střenkou nože o dřevěnou desku stolu. „Jde sem předák.“

Mezi řadami stolů se k nim blížil zamračený Hilbrand a volal na posly, aby vzali kýble s rybami.

„Už jsi zase pozadu,“ vyštěkl na Ninu. „Jako bys nikdy dřív ryby nekuchala.“
Už to tak bude. „Omlouvám se, pane,“ šeptla. „Budu se víc snažit.“

Máchl rukou do vzduchu. „Jsi moc pomalá. Dorazila ta dodávka, na kterou jsme čekali. Přesuneme tě do balírny.“

„Ano, pane,“ zahučela Nina mrzutě. Svěsila ramena a sklopila hlavu, ale ve skutečnosti jí bylo do zpěvu. V balírně se platilo podstatně méně, takže bylo třeba hrát zklamání, ovšem pochopila, co jí tím Hilbrand ve skutečnosti sděluje: poslední z grišů uprchlíků, na které čekali, se konečně dostal do bezpečného domu v Ellingu. Teď bylo na Nině, Adrikovi a Leoni, aby všech sedm příchozích propašovali na palubu *Verstotenu*.

Vykročila za Hilbrandem, který ji vedl zpátky ke konzervárně.

„Budete muset postupovat rychle,“ oznámil jí, aniž se na ni podíval. „Mluví se o přeřadové inspekci dnes večer.“

„Dobře.“ Překážka, ale nic, co by nezvládli.

„A to není všechno,“ pokračoval. „Službu má Birgir.“

Kdo jiný. Ta inspekce byla jistě jeho nápad. Ze všech *kalfisků* byl nejzkaženější, ale zároveň i nejbystřejší a nejpozornější. Potřeboval-li člověk protlačit legální náklad přístavem, aniž by na celé věky uvízl na celnici – nebo chtěli nepozorovaně propašovat něco nelegálního – neobešlo se to bez úplatku Birgirovi.

Muž beze cti, ozval se jí Matthiasův hlas v hlavě. *Měl by se stydět.*

Nina si odfrkla. *Kdyby se lidé styděli vždycky, když mají, nedělali by nic jiného.*

„Něco tě pobavilo?“ zeptal se Hilbrand.

„Jenom posmrkávám ze zimy,“ zalhala. Ale z Hilbrandova mrzoutského chování jí píchlo u srdce. Byl širokoramenný, škrobený a bolestně jí připomínal Matthiase.

On není vůbec jako já. Ty jsi ale šovinistka, Nino Zeníková. Ne všichni Fjerdané jsou stejní.

„Víš, co Birgir provedl těm černým pasažérům,“ varoval ji Hilbrand. „Nemusím ti snad připomínat, abys byla opatrná.“

„Ne, to nemusíš,“ odpověděla Nina ostřeji, než měla v úmyslu. Ve své práci byla dobrá a přesně věděla, co je v sázce. Hned první ráno v docích viděla,

jak Birgir a Casper, jeden z jeho oblíbenců, vyvěkli matku a dceru z velrybářské lodi směřující do Nové Země a zmlátili je do krve. Kapitán jim pověsil kolem krků těžké řetězy se znaky *drüsje* – čarodějnic. Pak je polil splašky z odpadků a rybích vnitřností z konzervárny a uvázal je před přístavní stanicí na pražící slunce. Jeho muži se na to dívali a chechtali se. Smrad a příslib jídla přilákal racky. Nina se musela celou směnu dívat, jak se žena pokouší chránit dceru vlastním tělem, poslouchala jejich zoufalý křik, zatímco na ně racci doráželi a klovali je. Fantazie jí spředla tisíc představ, jak na místě zavraždit Birgirovy strážce a dopravit matku s dcerou do bezpečí. Mohla by ukrást loďku. Mohla by přinutit kapitána nějaké lodě, aby je odvezl někam daleko. Mohla udělat prostě *něco*.

Jenže si moc dobře pamatovala, jak Zoja varovala krále Nikolaje, že se Nina na misi v hlubokém utajení nehodí: „Není na to dost rafinovaná. Chtít po Nině, ať nepřitahuje pozornost, je jako žádat vodu, aby tekla do kopce.“

Král s Ninou zariskoval a ona tu příležitost nemínila promarnit. Nezkazí svou misi. Nezničí své krytí a neohrozí Adrika a Leoni. Aspoň ne za jasného denního světla. Jakmile však slunce zapadlo, proklouzla zpátky do přístavu vězeňkyně osvobodit. Byly fuč. Ale kam zmizely? Do jakého utrpení? Nevěřila už, že nejhorší hrůza, jaká griši čeká z rukou fjerdských vojáků, je smrt. To ji až moc dobře naučil Jarl Brum a jeho lovci čarodějnic.

Následovala Hilbranda do konzervárny, v hlavě jí rachotil skřípot mašinerie a dusil ji pach solených tresek. Nebude litovat, že na chvíli opustí Elling. Nákladový prostor *Verstotenu* byl plný grišů, které její tým – nebo spíš Adrikův – pomohl zachránit a přivedl do Ellingu. Po skončení občanské války věnoval král Nikolaj prostředky a zdroje na posílení tajné sítě informátorů, která ve Fjerdě existovala už roky a jejímž úkolem bylo pomoci grišům žijícím v utajení uniknout ze země. Ta síť si říkala Hringa, strom života, po mohutném jasanu zasvěceném Djelovi. Nina věděla, že Adrik už dostal od skupiny další zprávy, a jakmile se *Verstoten* bezpečně vydá na cestu do Ravky, Nina s ostatními budou moct zamířit do vnitrozemí hledat další griši.

Hilbrand ji odvedl do své kanceláře, zavřel dveře a pak přešel prsty po zdi vzadu. Ozvalo se cvaknutí a otevřely se druhé, skryté dveře vedoucí na

Fiskstrahd, rušnou ulici, kde úřadovali prodavači ryb a kde se osamocená dívka lehce vyhne pozornosti přístavní policie prostě tím, že zmizí v davu.

„Děkuju,“ řekla Nina. „Brzo pošleme další.“

„Počkat.“ Hilbrand ji chňapl za paži, než stačila vyklouznout do slunečního jasu. Zaváhal a pak vyhrkl: „Jsi vážně ona? Ta dívka, co porazila Jarla Bruma a nechala ho krvácet v doku v Djerholmu?“

Nina mu vyškubla paži ze sevření. Udělala, co musela, aby osvobodila přátele a udržela tajemství *jurdy parem* mimo ruce Fjerdy. Ale byla to právě ta droga, co jí vítězství umožnilo, a vyžádala si příšernou cenu, změnila běh Ninina života a samotnou povahu její grišovské síly.

Kdybychom se nevypravili do Ledového paláce, byl by Matthias pořád naživu? Bylo by moje srdce pořád vcelku? Jalové otázky. Neexistovala odpověď, která by ho přivedla zpátky.

Nina počastovala Hilbranda ničivým pohledem, který se naučila od Zoji Nazjalenské. „Jsem Mila Jandersdatová. Mladá vdova, která bere příležitostné práce, aby se užívala, a doufá, že získá práci tlumočnice. Jaký blázen by se pustil do křížku s velitelem Jarlem Brumem?“ Hilbrand otevřel pusou, ale Nina pokračovala: „A jaký blázen by riskoval odhalení agentova krytí, když je v sázce tolik životů?“

Obrátila se k němu zády a ponořila se do přílivu lidí. *Nebezpečné.* Člověk, který žije život v hlubokém utajení, by neměl být tak ledabylý. Ale Nina věděla, že osamělost s sebou nese nerozum, chuť říkat něco jiného než jen lži. Hilbrand přišel o ženu, zabili ji Brumovi muži, krutí *drüskellové*, vycvičení k lovu a zabíjení grišů. Od té doby se stal jedním z nejdůvěryhodnějších agentů krále Nikolaje ve Fjerdě. Nina o jeho oddanosti nepochybovala a jeho vlastní bezpečí záviselo na tom, jak bude diskrétní.

Nině netrvalo ani deset minut, než se dostala na adresu, kterou jí dal Hilbrand, k další konzervárně, stejné jako budovy kolem – až na nástěnnou malbu na západní straně. Na první pohled to vypadalo jako příjemná scéna u ústí řeky Stelge: skupina rybářů rozhazuje sítě do moře, spokojení vesničané tomu přihlížejí pod zapadajícím sluncem. Ale když člověk věděl, co hledat, všiml si bělovlasé dívky v davu, jíž slunce lemovalo profil jako svatozář. Sankta Alina. Sluneční světice. Znamení, že toto skladiště je útočištěm uprchlíků.

Svatí nebyli mezi lidmi na severu nikdy zvlášť oblíbení – dokud Alina Starková nezničila Vrásu. Pak pro ni začaly v zemích daleko za Ravkou vznikat oltáře. Úřady ve Fjerdě se snažily, jak mohly, aby potlačily kult sluneční světice. Označovaly ho za cizácký, ale malé oázy věrných, tajně opečovávané zahrádky, stejně rašily. Příběhy svatých, jejich zázraků a mučednictví se staly kódem pro ty, kdo sympatizovali s griši. Růže pro Sanktu Lizavetu. Slunce pro Sanktu Alinu. Rytíř probodávající draka kopím mohl být Darg Udatný z dětské pohádky – anebo taky Sankt Juris, který zavraždil velkého netvora a byl sežehnut jeho plameny. Dokonce i tetování táhnoucí se po Hilbrando-vých předloktích bylo něco víc, než se zdálo – změt parohů, častá u severských lovců, ale uspořádaná do kruhových pásů, aby symbolizovala silný umocňovač, který kdysi nosila Alina.

Nina zaklepala na boční vstup do konzervárny a po chvíli se dveře otevřely. Adrik ji vehnal dál, zasmušilou tvář měl pod pihami bledou. Byl hezký, ale jeho věčně poraženecké chování mu dodávalo výraz ubývající svíčky. Nině se hned začaly zalévat oči slzami.

„Já vím,“ řekl Adrik ponuře. „Elling. Když tě nezabije zima, udělá to ten smrad.“

„Žádná ryba nemůže takhle smrdět. Pálí mě z toho oči.“

„To je louh. Celé nádrže. Zřejmě do něj nakládají ryby jako nějakou místní lahůdku.“

Málem slyšela Matthiasův rozhořčený protest: *Je to lahůdku. Podáváme to na toustu.* U všech svatých, jak jen jí chyběl. Jeho nepřítomnost ji bolela tak, jako by měla do srdce vražený háček. Ta bolest ji neopouštěla nikdy, ale občas, jako právě teď, jí připadalo, jako by se někdo chopil udice a zatáhl.

Nina se zhluboka nadechla. Matthias by chtěl, aby se soustředila na misi. „Jsou tady?“

„Jsou. Ale máme problém.“

Zdálo se jí, že je Adrik zasmušilejší než obvykle. A to už bylo co říct.

Nina nejprve uviděla Leoni, skláněla se nad provizorní deskou z bedýnek vedle řady nádrží, lucernu u lokte, obvykle veselou tvář zakaboněnou odhodláním. Pletence vlasů si svázala ve stylu Nové Země a tmavě hnědá kůže se jí leskla

potem. Na zemi vedle sebe měla otevřenou svou soupravu – nádobky s inkoustem a práškovými barvivy, svitky papíru a pergamenu. Ale to nedávalo smysl. Emigrační listiny už měly být dávno vyhotoveny.

Pochopila to, jakmile se jí přizpůsobil zrak a uviděla postavy choulící se ve stínech – vousatého muže v ondatřím kabátě a dalšího, mnohem staršího, s hustou kšticí bílých vlasů. Zpoza nich vykukovali dva malí vyjukaní hoši s vykulenýma očima. Čtyři uprchlíci. Mělo jich být sedm.

Leoni vzhledla k Nině, pak se podívala na grišovské uprchlíky a věnovala jim vřelý úsměv. „Je to přítel. Nebojte se.“

Nevypadali, že by je to uklidnilo.

„*Jormanen end denam danne nās kelle*,” pronesla Nina tradiční fjerdský pozdrav poutníků. *Budte vítáni a přečkejte u nás bouři.* Ne že by se to úplně hodilo k jejich situaci, ale bylo to to nejlepší, co jim mohla nabídnout. Muži se po jejích slovech viditelně uklidnili, ale děti se dál tvářily vyplašeně.

„*Grannem end kerjenning grante jut onter kelholm*,” vyslovil starší muž tradiční odpověď. *Děkuji ti a přináším tvému domu jedině vděk.* Nina doufala, že to neplatí. Ravka vděk nepotřebovala, potřebovala další griši. Potřebovala vojáky. Mohla si jenom představovat, co Zoja s těmito nováčky podnikne.

„Kde jsou zbylí tři?“ zeptala se Adrika.

„Nedostavili se za spojkou.“

„Zajati?“

„Nejspíš.“

„Možná si to rozmysleli,“ nadhodila Leoni a otevřela lahvičku čehosi modrého. Vždycky se na ni dalo spolehnout, že najde nějaké pozitivní vysvětlení, jakkoli nepravděpodobné. „Není to lehké, opustit všechno, co má člověk rád.“

„Pokud má rád jenom rybí smrad a zoufalství, pak ano,“ zabručel Adrik.

„Emigrační listiny?“ zeptala se Nina Leoni tak zlehka, jak jen dovedla.

„Dělám, co můžu,“ odpověděla Leoni. „Říkala jsi, že ženy necestují samy, takže jsem připravila dokumenty pro rodiny. A teď nám chybí dvě manželky a dcera.“

To nebylo ani trochu dobré. Zvlášť když se to po docích hemží *kalfisky*. Ale Leoni byla jednou z nejnadanějších řemeslnic, jaké kdy Nina poznala.

V posledních letech začala fjerdská vláda pečlivěji hlídat své hranice a zakazovat svým občanům cestování. Úřady pátraly po griších, kteří se pokoušeli uniknout, ale zároveň chtěly zpomalit nápor lidí putujících přes Pravé moře do Nové Země za lepší práci a teplejším podnebím, lidí ochotných čelit neznámému světu, aby se zbavili hrozby války. Mnoho obyvatel Ravky dělalo totéž.

Úřadům Fjerdy se zvláště nelíbilo pustit ze země tělesně schopné muže a perspektivní vojáky a postaraly se, aby se nezbytné listiny téměř nedaly zfalšovat. Proto měli s sebou Leoni. Nebyla žádnou obyčejnou padělatelkou, ale řemeslnicí, která dokázala napodobit inkoust a papír do poslední molekuly.

Nina vytáhla z kapsy čistý kapesník a otřela Leoni čelo. „To zvládneš.“

Zavrtěla hlavou. „Potřebuju víc času.“

„Ten nemáme.“ Litovala, že to musí říct.

„Třeba by to šlo zařídit,“ pronesla Leoni s nadějí. Většinu života prožila v Nové Zemi, než se vydala do Ravky na výcvik, a stejně jako mnoho výrobců se nikdy nedostala do boje. Výrobci se dokonce ani neučili bojovat, dokud se do čela Druhé armády nepostavila Alina Starková. „Vzkážeme na *Verstoten*, požádáme je, ať počkají, dokud –“

„To nejde,“ namítla Nina. „Loď musí do soumraku zmizet z přístavu. Kapitán Birgir plánuje na dnešní večer přepadovou akci.“

Leoni si dlouze povzdechla a pokývla k muži v ondatřím kabátě. „Nino, musíme tě vydávat za jeho manželku.“

Nebylo to ideální řešení. Nina už celé týdny pracovala v přístavu a hrozilo, že ji někdo pozná. Ale bylo to rozumné riziko. „Jak se jmenuješ?“ zeptala se toho muže.

„Enok.“

„To jsou tví synové?“

Přikývl. „A tohle je můj otec.“

„Všichni jste grišové?“

„Jenom já a chlapci.“

„No, tak to máš štěstí, Enoku. Dostaneš mě za manželku. Mám ráda dlouhé spaní a krátké manželské povinnosti a volím si levou stranu postele.“

Enok překvapeně zamrkal a jeho otec se zatvářil vyloženě pohoršeně. Nina absolvovala u Ženi úpravu, aby vypadala co nejferdštěji, ale ostýchavost severských žen se napodobovat neobtěžovala.

Nina se snažila nepřecházet sem tam, zatímco Leoni pracovala a Adrik tiše mluvil s uprchlíky. Co se stalo se zbylými třemi griši? Nina sebrala zahozené emigrační listiny, zbytečné papíry, které se už nepoužijí. Scházely dvě ženy a šestnáctiletá dívka. Usoudily snad, že život v úkrytu je lepší než nejistá budoucnost v cizí zemi? Nebo je uvěznil? Trčí někde v žaláři, vyděšeně a opuštěně? Nina se na dokumenty zamračila. „Ty ženy byly vážně z Kejerutu?“

Leoni přikývla. „Připadalo nám jednodušší město zachovat.“

Enokův otec udělal ve vzduchu varovné znamení. Bylo to staré gesto, které mělo spláchnout ďábelské myšlenky silou vod Djelových. „Z Kejerutu se ztrácejí dívky.“

Nina se zachvěla, hlavou se jí zas rozezněl ten divný povzdech. Kejerut ležel jen pár mil od Gäfvalle. To všechno ještě nemuselo nic znamenat.

Promnula si paže, pokoušela se zahnat náhlý chlad, který se v ní usadil. Kéž by Hilbrand nezmínil Jarla Bruma. Přes všechno, co měla za sebou, nad ní to jméno pořád mělo moc. Nina ho porazila i s jeho muži. Její přátelé vyhodili do vzduchu Brumovu tajnou laboratoř a ukradli jeho nejcennější rukojmí. Měl by být zdiskreditovaný. Mělo to znamenat konec jeho velení *drüskellü* a jeho krutých pokusů s *jurdou parem* a vězněnými griši. A přesto to dopadlo tak, že Brum přežil a dál se mu dařilo v nejvyšších kruzích fjerdské armády. *Měla jsem ho zabít, když jsem měla tu možnost.*

Měla jsi slitování, Nino. Toho nikdy nelituj.

Ale slitování byl luxus, který si mohl dovolit Matthias. A ten je teď mrtvý. Je kruté to připomínat, láska.

A co čekáš od Ravčanky? Kromě toho, Brum a já jsme spolu ještě neskončili. Proto jsi sem přišla?

Přišla jsem sem proto, abych tě pochovala, Matthiasi, pomyslela si a hlas v její hlavě zmlkl jako vždycky, když si dovolila vzpomínat na to, o co přišla.

Nina se pokusila setřást pomyšlení na Matthiasovo tělo, zachované díky dovednostem výrobců, omotané provazy a celtou jako zátěž, skryté pod dekami

a bednami na saních, které čekaly vzadu za jejich domem. Přísahala, že ho dopraví domů, že pohřbí jeho tělo v zemi, kterou miloval, aby si našel cestu ke svému bohu. Skoro dva měsíce už s tím tělem putovali, vláčeli to pochmurné břemeno od města k městu. Měla nespočet příležitostí uložit ho k odpočinku a rozloučit se s ním. Tak proč je nevyužila? Nina věděla, že Leoni a Adrik o tom nechtějí začínat, jistě je však netěší, že se účastní měsíce trvajících pohřebního procesí.

„Musí to být to pravé místo, láska. Poznáš to, až to uvidíš.“

Ale vážně to poznáš? Nebo bude prostě putovat dál a dál a nedovede se s ním rozloučit?

Někde v dálce se rozezněl zvon na znamení konce pracovního dne.

„Došel nám čas,“ oznámil Adrik.

Leoni nic nenamítla, jen se protáhla a požádala ho: „Pojď osušit inkoust.“

Adrik máchl rukou, nasměroval na dokumenty teplý závan větru. „Je prima být užitečný.“

„Ještě se nám budeš moc hodit, až půjdeme pouštět draky.“

Ti dva si vyměnili úsměv a v Nině zahlodal vztek. Hned by se nejradši nakopla, že je tak nespravedlivá. Jenom proto, že je mizerně jí, nemusí být mizerně všem ostatním.

Ale když se vydali k dokům s uprchlíky v patách a Adrik jim začal dávat instrukce, cítila, jak v ní zas roste rozčilení. I když byl její velitel, za dob v Ketterdamu si odvykla přijímat rozkazy.

Leoni a Adrik je vedli k *Verstotenu*. Byli nápadní, ale tak, aby to zapadlo do ruchu přístavu – žena z Nové Země a její manžel, dvojice obchodníků, kteří mají něco na práci v přístavu. Nina se zavěsila do Enoka a držela se maličko vzadu se svou novou rodinou, aby udržovala pečlivý odstup.

Nahrabila ramena, snažila se soustředit, ale to jen prohloubilo její napětí. Necítila se ve své kůži. V Os Altě jí Žeňa Safinová přizpůsobila, jak jen dokázala. Nininy nové vlasy byly ulízané, rovné a bílé skoro jako led, oči měla užší, zelené panenky se změnilly na bledou modř severského ledovce. Lícní kosti se zvýraznily, čelo snížilo a ústa rozšířila.

„Vypadám jako nedopečená,“ postěžovala si, když spatřila svou novou, mléčnou pleť.

S Žeňou to ani nehnulo. „Vypadáš fjerdsky.“

Nina měla pořád pevná stehna, silný pas, ale Žeňa jí přitáhla uši k hlavě, zploštila prsa, a dokonce změnila úhel ramen. Proces upravování kostí občas bolel, ale Nině to bylo jedno. Nechtěla být dívkou, jakou bývala, dívkou, kterou miloval Matthias. Pokud z ní Žeňa dokázala udělat někoho jiného navenek, možná se poddá i její srdce a začne bušit v novém rytmu. Jistěže to tak nefungovalo. Fjerdané viděli Milu Jandersdatovou, ale v jádru byla pořád Nina Zeniková, legendární griša a nesmlouvavý zabiják. Dál byla dívka, která milovala vafle a která večer před usnutím plakala, když se natáhla po Matthiasovi a nikoho tam nenašla.

Enokova paže se jí pod prsty napjala. Všimla si, že u můstku na palubu *Verstotenu* čekají dva členové přístavní policie.

„To se zvládne,“ zamumlala Nina. „Dostaneme vás všechny na loď.“

„A co pak?“ zeptal se Enok třesoucím se hlasem.

„Jakmile vyplujeme ze zálivu, vezmu si s ostatními veslici a vrátíme se na břeh. Ty a tvá rodina poplujete do Ravky, tam budete žít beze strachu.“

„Vezmou mi tam chlapce? Odvedou je do té speciální školy?“

„Jenom když si to budeš přát,“ řekla Nina. „Nejsme žádné nelidské stvůry. O nic víc než vy samotní. A teď už tiše.“

Ale něco v ní by se nejradši obrátilo a namířilo si to zpátky k bezpečnému domu, jakmile si všimla, že jeden ze strážných je Birgirův oblíbený bijec, Casper. Zabořila obličej hlouběji do límce.

„Z Nové Země?“ zeptal se Casper a podíval se na Leoni. Místo odpovědi přikývla.

Casper ukázal na Adrikovu chybějící ruku. „Jak jsi o ni přišel?“

„Nehoda na statku,“ odpověděl Adrik fjerdsky. Moc z toho jazyka neměl, ale pár vět dovedl říct bez ravského přízvuku, a tuto lež opakoval už mnohokrát. Skoro každý, koho potkali, se ho na ruku zeptal, jakmile uviděl zašpendlený rukáv. Mechanickou paži, kterou mu vyrobil David Kostyk, musel nechat v hlavním městě, protože křičela do světa svůj grišovský původ.

Stráže jim položily obvyklou řadu otázek – Jak dlouho jsou v zemi? Co navštívili během svého pobytu? Nevědí o nějakých cizích agentech působících uvnitř hranic Fjerdy? – a pak jim bez velkých ceremonií mávly, že můžou jít.

Teď přišla řada na Enoka. Stiskla mu paži a on předstoupil. Viděla, jak se mu na spánku perlí pot, cítila slabý třes jeho rukou. Kdyby mu mohla ty dokumenty vyškubnout a podat je strážím sama, udělala by to. Ale fjerdské ženy se vždycky podvolovaly svým manželům.

„Rodina Grahnova.“ Casper nepříjemně dlouho zíral na papíry. „Smlouvy? Kde budete pracovat?“

„Na *jurdsém* statku u Coftonu,“ odpověděl Enok.

„To je tvrdá práce. Tady pro starého tatíka moc tvrdá.“

„On bude v domě s chlapci,“ vysvětlil Enok. „Umí to s jehlou a nití a chlapci můžou dělat poslíčky, než vyrostou a budou pracovat na poli.“

Na Ninu zapůsobilo, jak plynule Enok lže. Pokud se coby griša celý život skrývá, musí mít spoustu zkušeností.

„Takové smlouvy se těžko získají,“ uvažoval Casper.

„Zajistil nám je můj strýc.“

„A proč je ohýbání zad v Nové Zemi lepší než poctivá práce tady ve Fjerdě?“

„Kdyby bylo po mém, žil bych a umřel na ledu,“ prohlásil Enok s takovým západem, z něž Nina poznala, že mluví pravdu. „Ale práce je málo a plicím mého syna se zima nelíbí.“

„Jsou tvrdý čas.“ Strážce se obrátil k Nině. „A co budeš v Coftonu dělat ty?“

„Když to půjde, šít, když bude třeba, pracovat na poli.“ Sklonila hlavu. Dokáže být nenápadná, sakra. Ať si Zoja myslí, co chce. „Jak si bude přát manžel.“

Casper si dál prohlížel papíry a čekal. Nina štouchla Enoka loktem. Ten vypadal, že se pozvrací, ale sáhl do kapsy a vylovil váček plný fjerdských peněz.

Podal ho Casperovi. Strážný povytáhl obočí, ale pak se mu po tváři rozlil spokojený úsměv. Nina si vzpomněla, jak sledoval racky trhající griši připoutané řetězy na slunci a na krvavé zobáky, potřísněné kusy kůže a vlasy.

Casper jim pokynul. „Ať vás Djel provází.“

Ale ještě ani nevkročili na můstek a Nina uslyšela: „Momentík.“

Birgir. Copak nemůžou mít kapičku štěstí? Slunce ještě ani nezapadlo. Měli mít víc času. Enokův otec zaváhal na můstku vedle Leoni a Adrik na Ninu nenápadně zavrtil hlavou. Bylo jasné, co jí tím sděloval: *Nedělej potíže*.

Nina pomyslela na další griši uprchlíky, nacpané v nákladním prostoru lodi, a držela jazyk za zuby.

Birgir se zastavil mezi Casperem a druhým strážným. Na Fjerdana byl malý, ramena měl mohutná jako býk a uniforma mu seděla tak dokonale, až se Nině zdálo, že mu ji ušili na míru.

Držela se za Enokem a zašeptala chlapcům: „Běžte za dědečkem.“ Ale nepohnuli se.

„Máme za sebou těžké celodenní putování,“ řekl Enok Birgirovi přátelsky. „Chlapci už by se rádi uložili.“

„Nejdřív se podívám na vaše papíry.“

„Právě jsme je ukázali vašemu člověku.“

„Casper nemá zdaleka tak dobré oči jako já.“

„Ale ty peníze –“ namítl Enok.

„Jaké peníze?“

Casper a druhý strážný pokrčili rameny. „O žádných penězích nic nevím.“ Enok neochotně ukázal dokumenty.

„Možná,“ řekl jeho otec, „se nějak domluvíme?“

„Zůstaň, kde jsi,“ nařídil mu Birgir.

„Naše loď už se však chystá odplout,“ troufla si Nina pípnout zpoza Enokova ramene.

Birgir se podíval na *Verstoten*, na chlapce tahající otce za ruce. „Cestou na moři se budou mačkat jako sardinky.“ Pak se podíval zase na Enoka a na Ninu. „Zajímavé, jak se drží otce, a ne matky.“

„Mají strach,“ ozvala se Nina. „Děsíte je.“

Birgirovy chladné oči přejely po Adrikovi a Leoni. Plácl si dokumenty do dlaně v rukavici. „Tahle loď nikam neodpluje, dokud ji neprohledáme kousek po kousku.“ Ukázal na Caspera. „Něco tu nesedí. Přivolej ostatní.“

Casper sáhl po píšťalce, ale než se stačil nadechnout a písknout, Ninina paže vystřelila. Z pouzder všitých do rukávů jejího pláště vylétly dva drobné kostní úlomky – všechno, co nosila, jimi bylo vybaveno. Šipky se Casperovi zarazily do průdušnice a z úst mu vyšlo jen zasípání. Nina zkroutila prsty a šipky se otočily. Strážný se svezl na palubu a svíral si krk.

„Caspere!“ Birgir a druhý strážný vytasili zbraně.

Nina postrčila Enoka a děti za sebe. „Odved’ je na loď,“ zavrčela. *Nedělej potíže*. Nedělala je, ale umínala si to skončit.

„Já tě znám,“ vyhrkl Birgir a namířil na ni zbraň, měřil si ji očima tvrdýma a jasnýma jako říční kameny.

„To je odvážné tvrzení.“

„Pracuješ u konzervárny lososů. Holka od sudu. Já věděl, že je s tebou něco špatně.“

Nina se neubránila úsměvu. „Spousta věcí.“

„Milo,“ varoval ji Adrik, použil její krycí jméno. Jako by na tom ještě záleželo. Čas na úplatky a jednání už vypršel. Tyhle chvíle, když všechna tajemství opadnou, měla nejradši.

Máchla prsty. Kostní úlomky se vymanily z Casperovy průdušnice a vklouzly zpátky do skrytých pouzder v rukávu. Žuchl sebou na palubu, rty vlhké od krve, oči se mu obracely v sloup a bojoval o dech.

„*Drüsjje*,“ zasyčel Birgir. *Čarodějka*.

„To slovo se mi nelíbí.“ Nina popošla blíž. „Říkej mi grišo. Říkej mi zowo. Nazývej mě smrtí, jestli chceš.“

Birgir se zasmál. „Míří na tebe dvě zbraně. Myslíš, že nás dokážeš oba zabít dřív, než jeden z nás vypálí?“

„Ale ty už umíráš sám, kapitáne,“ zazpívala tiše. Kostní brnění, které jí výrobci stvořili v Os Altě, bylo pohodlné a prokázalo svou užitečnost víckrát, než by spočítala. Někdy však cítila, jak smrt už číhá v jejich obětech, stejně jako teď v tomhle muži, stojícím vedle ní, s bradou vystrčenou kupředu, s lesknoucími se mosaznými knoflíky hezké uniformy. Byl mladší, než si uvědomila, ve zlatém strništi zela řídká místa, jako by si nedokázal vypěstovat pořádné vousy. Má ho snad litovat? Kdepak.

Nino. Matthiasův hlas, vyčítavý, zklamaný. Možná je odsouzena zůstat v docích a vraždit Fjerdany. Jsou i horší osudy.

„Ty to víš, že?“ pokračovala. „Někde uvnitř. Tvé tělo to ví.“ Popošla blíž. „Ten kašel, co se ho nemůžeš zbavit. Ta bolest, co si o ní namlouváš, že je to zhmožděné žebro. To, jak jídlo ztratilo chuť.“ V ubývajícím denním světle

viděla, jak se do Birgirovy tváře vkrádá strach, padá stín. To jí dodalo odvahu a divné vnitřní kvílení zesílilo, šeptající chór se zvedl, jako by ji chtěl podpořit, zatímco Matthiasův hlas ustoupil.

„Pracuješ v přístavu,“ pokračovala. „Víš, jak snadno se krysy dostanou do zdí, vykousou si místo zevnitř.“ Birgirova ruka třímající pistoli malinko poklesla. Teď ji pozorně sledoval – ne pronikavým policejním zrakem, ale pohledem muže, který nechce poslouchat, avšak musí, protože se potřebuje dozvědět konec příběhu. „Nepřítele už máš v sobě, špatné buňky pomalu požírají ty ostatní, přímo tam, ve tvých plicích. Je to neobvyklé u tak mladého člověka. Umíráš, kapitáne Birgire,“ oznámila mu měkce, málem laskavě. „Já ti jenom trochu pomůžu.“

Kapitán jako by se probral z transu. Zvedl pistoli, jenže byl pomalý. Nina síla už se chopila nemocného shluku buněk v něm a smrt nastoupila své příšerné množení. Možná by žil ještě rok, snad dva, ale teď se ty buňky proměnily v černý příliv a ničily všechno, co jim stálo v cestě. Kapitán Birgir tiše zasténal a zhroutil se. Než stačil zbylý strážný zasáhnout, švihla Nina prsty a zabodla mu kostní střep do srdce.

V docích zavládlo podivné ticho. Slyšela vlny dorážející na trup *Verstotenu*, pisklavý křik mořských ptáků. Šeptající chór v ní poskočil, rozezněl se téměř radostně.

V tu chvíli se jeden z Enokových chlapců rozplakal.

Nina okamžik stála sama se smrtí na molu, dva unavení poutníci, dávní společníci. Ale pak zaznamenala, jak se na ni ostatní dívají – uprchlíci grišové, Adrik a Leoni, dokonce i kapitán lodi a jeho posádka, naklánějící se přes zábradlí lodi. Možná by na to měla dbát, snad i něco v ní na to dbalo. Ninina síla byla děsivá, zkomolená síla smrtiče, s níž se narodila, pokroucená *jurdou param*. A stejně jí byla drahá. Matthias tu temnou věc v ní přijal a pobízел ji, aby udělala totéž – ale to, co Nina cítila, nebylo jen přijetí. Byla to láska.

Adrik si povzdechl. „Po tomhle městě se mi stýskat nebude.“ Zavolal na posádku lodi: „Přestaňte zírat a pomozte nám vytáhnout těla na palubu. Na moři se jich zbavíme.“

Někteří lidé si zaslouží tvé slitování, Nino.

Jistě, Matthiasi. Nina se dívala, jak Enok a jeho otec zvedají Birgirovo tělo.
Dám ti vědět, až někoho takového potkám.

Adrik držel jazyk za zuby, dokud nenastoupili do malé veslice a nezamířili zpátky ke břehu. Přistanou v jedné zátocce severně od Ellingu a vydají se zpátky do svého bydlení pro věci.

„Až se zjistí, že se ti muži ztratili, nastane pozdvižení,“ upozornil ji.

Nina se cítila jako peskované děcko a nelíbilo se jí to. „Dobře, že tou dobou budeme dávno pryč.“

„Z tohoto přístavu už nebudeme moct operovat,“ dodala Leoni. „Zpřísní bezpečnostní opatření.“

„Nestav se na jeho stranu.“

„Já se na žádnou stranu nestavím,“ urazila se Leoni. „Jenom to připomínám.“

„Chtěli jste snad obětovat celou loď? Chtěli jste obětovat griši v nákladním prostoru?“

Adrik otočil kormidlem. „Nino, já se na tebe nezlobím. Jenom se snažím vymyslet, co dál.“

Opřela se do vesel. „Trochu naštvání na mě jste.“

„Nikdo není naštvaný,“ řekla Leoni a přizpůsobila se Nininu tempu. „Osvobodili jsme loď plnou grišů z toho hrozného místa. A ne že by Birgir a ti jeho grázli *kalfiskové* neměli v přístavu dost nepřátel. Při té *přepadové inspekci* se mohli dostat do křížku s každým. Já to považuju za vítězství.“

„Jistěže,“ kývl Adrik. „Když se dá najít způsob, jak něco nabarvit narůžovo, tak to uděláš.“

Byla to pravda. Leoni byla jako krystalická dobrá nálada – a ani měsíce ve Fjerdě její záři neudusily.

„Ty si vážně *pobrukuješ*?“ zeptal se jí jednou Adrik nevěřičně, když jim nezbylo než vyhrabávat sáně z bahna. „Jak můžeš být věčně tak optimistická? To není zdravé.“

Leoni si přestala broukat a zamyslela se nad tím, zatímco se snažila přimět koně, aby zabrali. „Asi je to proto, že jsem jako malá skoro umřela. Když ti bohové dopřejí další pohled na svět, je nejlepší si ho užít.“

Adrik maličko povytáhl obočí. „Mě střelili, bodli nožem i bajonetem, stínový démon mi urval ruku. A s mou povahou to nehnulo.“

Byla to pravda. Pokud Leoni byla ztělesněný sluneční svit, Adrik byl zkoroucený bouřkový mrak, příliš ztýraný, než aby se vypršel.

Teď upřel oči na třpytivé hvězdy nad jejich hlavou a naváděl loďku ke břehu. „*Verstoten* bude třeba přetrít, dát mu novou dokumentaci a novou historii. Operace se musí přesunout do jiného přístavu. Třeba do Hjaru.“

Nina sevřela vesla. Král Nikolaj poslal *Verstoten* kotvit do Ellingu skoro rok předtím, než Adrikův tým zahájil svou misi. V přístavu už byl známý, nikdo si ho ani nevšiml. Dokonalé krytí. Že by *opravdu* jednala zbrkle? Kapitán Birgir byl lačný člověk, nespravedlivý. Možná ho chtěla vidět mrtvého až moc. Ale taková byla od té doby, co umřel Matthias – jednu chvíli klidná, a hned nato připravená vrčet a chňapat jako divoké zvíře.

Ne, jako zraněné zvíře. A stejně jako zraněné zvíře se nějakou dobu držela při zemi. Strávila měsíce v Malém paláci, oživovala stará přátelství, jedla známá jídla, vysedávala u ohně v síni Zlaté kopule. Zkoušela si vzpomenout, kým byla před Matthiasem, předtím než jeden nasupený Fjerdan převrátil její život naruby svou nečekanou ctí. Než poznala, že lovec čarodějnic dokáže se třást nenávist a strach a stát se chlapcem, jehož si zamilovala. Než jí ho vzali. Ovšem pokud existovala cesta zpátky k dívce, kterou bývala, nenašla ji. A teď se ocitla tady, v Matthiasově zemi, na tomto chladném a nehostinném místě.

„Vydáme se na jih,“ říkala právě Leoni. „Bude tam jenom trochu chladněji. Za pár měsíců, až se na starého dobrého kapitána Birgira zapomene, se můžeme vrátit.“

Byl to rozumný plán, ale šeptající chór v Ninině hlavě zesílil. Přistihla se, jak říká: „Měli bychom jít do Kejerutu, do Gäfvalle. Ty uprchlice, které se nedostaly do bezpečného domu, si to jen tak nerozmyslely.“

„Víš, že je nejspíš chytili,“ namítl Adrik.

Řekni jim pravdu, láska.

„Ano, vím,“ potvrdila Nina. „Ale slyšel jsi, co říkal ten stařec. Z Kejerutu se ztrácejí dívky.“

Řekni jim, že slyšíš volat mrtvé.

To nevíš jistě, Matthiasi.

Jedna věc byla slyšet hlas mrtvého milence a něco docela jiného bylo tvrdit, že cítí... co přesně? Nevěděla. Ale nepovažovala ten šepot v hlavě jen za fantazii. Táhlo ji to na východ k městům na řece.

„A ještě něco,“ dodala. „Ženy, s nimiž jsem pracovala, tvrdily, že řeka u Gäfvalle zkysla, že město je prokleté.“

Tohle Adrika upoutalo. Cože to kdysi řekla Jesperovi v Ketterdamu? *Víš, jak nejlíp najdeš grišu, který nechce být nalezen? Pátrej po zázracích a poslouchej vyprávěnky před spaním.* Pohádky o čarodějnicích a zázračných událostech, varování před prokletými místy – to jsou ukazatele k věcem, kterým běžní lidé nerozumějí. Někdy v tom není nic než místní folklor. Ale někdy se na těch místech skrývají grišové, tají své schopnosti a žijí ve strachu. Grišové, jimž můžou pomoci.

Řekni jim pravdu, Nino.

Nina si promnula paže. *Jsi jako pes zahryznutý do kosti, Matthiasi.*

Vlk. Vyprávěl jsem ti někdy o tom, jak by mi Trassel zničil boty, kdybych je neuvázal na větev, aby na ně nedosáhl?

Vyprávěl. Matthias jí vyprávěl nejrůznější historky, aby ji zabavil, když se zotavovala z účinků *paremu*. Udržel ji naživu. Jak to, že ona nedokázala udělat totéž pro něj?

„Prokletí, zkažené řeky,“ pokračovala Nina. „Pokud to nic nebude, namíříme si to na jih a já vás oba pozvu na dobrý oběd.“

„Ve Fjerdě?“ zeptal se Adrik. „To si nechám zajít chuť.“

„Ale jestli se nemýlím...“

„Tak dobře,“ poddal se Adrik. „Vzkážu do Ravky, že potřebujeme zajistit nový přístav, a mezitím půjdeme do Gäfvalle.“

Šepot ztichl do mírného mumlání.

„Nino...“ Leoni zaváhala. „Je tam volná krajina. Krásná krajina. Třeba tam pro něj najdeš nějaké místo.“

Nina hleděla na temnou vodu, na světla poblíkávající na břehu. *Najít pro něj nějaké místo.* Jako by Matthias byl stará almara nebo rostlina, která potřebuje přesnou dávku slunce. *Jeho místo je u mě.* Jenže to už neplatilo. Matthias

odešel. Zbylo po něm jenom tělo a bez Leoniny svědomité péče už by dávno podlehlo hnilobě. Nina cítila, jak se jí vzadu v krku tlačí slzy. *Nebude* plakat. Ve Fjerdě strávili dva měsíce. Pomohli skoro čtyřiceti grišům uniknout fjerdské vládě. Překonali stovky mil holých polí a zasněžených plání. Na spoustě míst by se dal Matthias uložit k odpočinku. Teď je to třeba udělat. A udělá se to. Jeden ze slibů, které mu dala, se splní.

„Postarám se o to,“ slíbila.

„Ještě něco,“ řekl Adrik. Zasllechla v tom velitelský tón, tak odlišný od jeho běžné zasmušilosti. „Naším úkolem je hledat nováčky a uprchlíky. Kdoví, co v Gǎfvalle objevíme, ale nejdeme tam zahájit válku. Sbíráme informace, navazujeme komunikaci, zajišťujeme únikovou cestu pro ty, kdo o ni stojí, a to je všechno.“

„Takový je plán,“ potvrdila Nina. Dotkla se prsty kostních šipek ve svých rukavicích.

Ovšem plány se můžou měnit.

NAVZDORY ZOJINÝM PROTESTŮM ODMÍTL Nikolaj zůstat v Ivetsu. V hlavě se mu začínal rýsovat plán a nechtěl promarnit další den trápením se na obchodní schůzce. Nezajímal ho Hiram Schenck, ani jeho dcery na vdávání, a až si Nikolaj příště promluví s nějakým členem keršské Obchodní rady, bude to za jeho vlastních podmínek.

Proto se musel při návratu zastavit u hraběte Kirigina, i když ho v hlavním městě čekala spousta práce. Potřeboval získat zprávy a promluvit si se svým nejcennějším výrobcem. Navíc, má-li člověk příležitost navštívit palác zábav, udělá to. Zvláště když zmíněný palác slouží jako krytí pro tajnou laboratoř.

Hrabě Kirigin starší byl obchodník ze Západní Ravky, který vydělal spoustu peněz prodejem zbraní a tajných zpráv – a čehokoliv jiného, co nebylo přibito – nepřátelům Ravky. Ale jeho syn sloužil s Nikolajem v Halmhendu a výměnou za to, že si mohl ponechat značné jmění a vyhnul se hanbě ztráty titulu a uvržení otce do žaláře za vlastizradu, přislíbil mladý Kirigin peníze i věrnost koruně. Víc než rozumný obchod.

Nikolajovy požadavky byly nekonvenční. Kirigin byl sám o sobě trochu zvrhlík. Na královo přání měl žít dekadentně, náruživě utrácet a udržovat si pověst notorického nemravy a kariéristy. Mladý hrabě se té role nadšeně chopil, začal pořádat nóbl oslavy pověstné hýřením a dělal, co mohl, aby si vykoupil cestu do domů ravské šlechty, ověnčené zářnými tituly a starým, byť méně hojným jměním. Oblékal se jako klaun, pil jako duha a hrál si na hlupáka s tak dětinsky veselým rozpoložením, že se jeho jméno stalo synonymem pro bohatství a šaškování: *Ach, ten Grickisův syn je pohroma a nejspíš z něj nic nebude, ale do Kirigina má daleko.*

A proto se nikdo nepodivil, když Kirigin koupil rozlehlý kus půdy východně od Os Alty. *Jistě, Kirigin chce být blízko hlavnímu městu, šeptalo se v přijímacích pokojích a salonech. Určitě se chce vetřít do přízně krále a starých rodů. Ale kdo s kouskem rozumu a vychování by pustil dceru do blízkosti tohohle burana?* A když si Kirigin najal jistou chytrou hlavu z Nové Země, aby mu navrhla palác rozkoší, jaký nikdo nikdy v Ravce neviděl – včetně obranných náspů, což si vyžádalo najmout tisíce mužů, aby vykopali údolí tam, kde nikdy žádné nebylo, a vinného sklepa, táhnoucího se prý míli pod zemí, a rozlehlého jezera, které museli naplnit grišové vlnostrůjci a jehož přeplutí trvalo několik dní? Inu, nikdo ani nemrkl. Jen vrtěli hlavami, když se Kirigin pustil do létání horkovzdušnými balony, a smáli se do dlaní, když se po loukách, kde pořádal exkurze, často táhly mlhy. *Marnotratné, směšné, nemravné,* tvrdili unisono. A všichni se těšili na pozvání na některou Kiriginovu velkolepou oslavu.

Kirigin nazval svůj úchvatný areál Lazlajon, Pozlacené údolí – i když bylo tak často zahalené mlhou a vlhké, že se mu říkalo Pozlacený močál – a večírky, které tam pořádal, byly vážně legendární. Ale také byly součástí velkolepé lži, zásadní pro budoucnost Ravky.

Jak se ukázalo, Kiriginův vinný sklep se táhl pět míl daleko, ne jen jednu, a nebyl to žádný vinný sklep, ale podzemní bunkr věnovaný vývoji zbraní. Jezero se využívalo pro zkoušky prototypů podmořských plavidel a Nikolajových nových námořních bitevních projektů. Ona hustá mlha zahalující údolí byla dílem větrostrůjců na obranu před slídivýma očima a fjerdskou vzdušnou špionáží. Balonová louka byla ve skutečnosti letiště, propracované zahrady skrývaly dvě

dlouhé rovné ranveje pro testování experimentálních letounů a časté ohňostroje, které Kirigin pořádal, maskovaly rámus palby a bombardování.

Žádný záhadný architekt z Nové Země samozřejmě neexistoval. Sám Nikolaj navrhl Pozlacený močál a jeho výstavbu financoval majetek mladého hraběte Kirigina. Král se občas zúčastnil nějaké slavnosti, vyjížděky, lovu nebo pití výtečných Kiriginových vín. Ale častěji přicházel v tajnosti jedním z vlastních soukromých vstupů a hned zamířil zkontrolovat pokrok svého nejnovějšího projektu.

Nikolaje se vždycky zmocnilo nadšení, když vstupoval do Pozlaceného močálu. Palác v Os Altě byl plný duchů. Otcových zločinů. Matčiných selhání. Vzpomínek na bratrovo tělo krvácející na zemi, když se stínoví vojáci Temnyje probourali okny Orlího hnízda. Ale Lazlajon byl Nikolajův výtvar. Tady démon, který ovládal jeho noci a sužoval jeho sny, na chvíli ustoupil, držen v šachu rozumem, nadějí na pokrok a veselou zábavou budování obřích věcí určených k vyhození do povětří. Ovšem Pozlacený močál nebyl jenom hřiště pro jeho vynálezy, bylo to současně místo, kde se síly První a Druhé armády, tradiční výzbroj a grišovská moc měly přetavit v něco nového.

Snad, pomyslel si Nikolaj, když s Toljou došli ke schodišti před hlavní budovou. Nebo na to utratím poslední zdroje Ravky a nebudu mít co předvést, jen bromadu rezavých vrtulí a studené jezero, vhodné nanejvýš k plachtění.

Ravka pro něj znamenala mnoho věcí: vlivnou dámu, vyžadující neustálé dvoření, umíněné děcko, které odmítá být samo, a nejčastěji tonoucího muže – čím víc se Nikolaj snažil ho zachránit, tím víc se bránil. Ale s pomocí vědců a vojáků z Pozlaceného močálu možná svou zemi na břeh dovléče.

„Vaše Veličenstvo!“ spustil Kirigin a hnal se ze schodů, aby Nikolaje uvítal. Oranžové vlasy měl upravené do uhlazeného účesu, vystrojil se do fialového kabátu a zlatého brokátu, naprosto nevhodných pro tuto hodinu. Vedle Tolji, oblečeného do bezvýrazné olivové barvy a usazeného v sedle mohutného koně, působil Kirigin jako herec, který si spletl scénu. „Jak se ode mě může čekat, že připravím nejlepší zábavu, když mě neuvědomíte o svém příjezdu?“

„Ach, Kirigine.“ Nikolaj ignoroval formální poklonu hraběte, objal ho a poplácával po zádech. „Já vím, že rád improvizuješ.“

„Pro začátek bude nejlepší návštěva vinného sklepa. Račte dál.“

„Tolja a já bychom se raději projeli po tvých pozemcích. Doplníš nějakou zvěř na loveckou sezonu?“

„Jistě, Veličenstvo. Musíme se nějak zabavit, abychom se v zimě zahřáli, a když ne, postarají se o to tři stovky lahví keršské brandy, které jsem opatřil.“

U všech bohů. Nikolaj měl občas strach, že Kirigin bere svou roli zhýralce až moc nadšeně. „Jen nedrž v lihu celou mou vládu,“ napomenul ho. „Potřebuju mít aspoň pár ministrů při smyslech.“

„Jistě, jistě,“ sliboval Kirigin a zahleděl se na příjezdovou cestu s jasně čitelnou nadějí ve tváři. *Doufá marně.*

„Zoja jela přímo do hlavního města.“

Kirigin si odkašlal. „To mi vůbec nevadí. Jen jsem chtěl vědět, jestli mám připravit její oblíbený likér. Je velitelka Nazjalenská v pořádku?“

„Rozkošná jako obrázek a plná zášti.“

„Je báječná, že?“ zasnul se Kirigin. „Takže vás tu nechám. A kdybyste... ji ode mě pozdravoval?“

„U všech svatých,“ zaburácel Tolja. „Ta by si tě dala k snídani.“

Hrabě se zaculil. „To možná není tak špatná představa, ne?“

„Kirigine, starý příteli,“ povzdechl si Nikolaj, „ty jsi dobrý chlapík. Proč si nenajdeš milé děvče, které má slabost pro lov a pro marnotratníky?“

Kirigin zašoupal nohama jako školáček. „Nemůžu si pomoci, zdá se mi, že velitelka Nazjalenská tím ledovým chováním maskuje něžnou duši.“

Tolja si odfrkl. „Ta by ti vymačkala srdce a vypila ho.“

Kirigin se zatvářil užasle, ale Nikolaj měl podezření, že se Tolja nemýlí. Postupně sám pochopil bizarní fenomén Zojiny krásy, o níž muži s oblibou básnili. Tvrdilo se, že je krutá, protože jí bylo v minulosti ublíženo. Tvrdilo se, že je chladná, protože zatím nenašla toho pravého, kdo by ji zahřál. Obrousit její hrany a osladit její povahu – co by v tom bylo za zábavu? Zojina společnost byla jako silný doušek. Vzpružující – a pokud člověk ten nápor nezvládne, ať se ho radši zdrží.

Nikolaj se vytáhl zpátky do sedla. „Ledový zevnějšek velitelky Nazjalenské maskuje ještě ledovější vnitřek, ale rozhodně jí vyřídím, že jí přeješ hodně zdraví.“

Pobídl koně do klusu a Tolja se vydal za ním. Zamířili po bílé šterkové stezce vedoucí souběžně s východní stranou hlavní budovy. Z oken slyšel hudbu salonů a heren. Zahlédl postavy oděné v hedvábí a špercích a všiml si i muže, který na sobě neměl nic než admirálskou čepici, běžel po chodbě a tloukl lžící do velikého hrnce.

Tolja se mračil jako čert. „Koruna by se neměla spojovat s takovým řáděním.“

„Možná ne,“ uznal Nikolaj. „Ale lidé z Ravky mají rádi, když je na jejich vůdcích něco maličko nepatřičného. Přehnaně slušnému člověku nevěří.“

Tolja přimhouřil zlaté oči. „A ty věříš takovému nízkému člověku?“

„Já vím, že to neschvaluješ. Ale Kirigin hraje roli, o kterou jsem ho požádal. Možná není nejbystřejší chlapík, je však oddaný.“

„Nemůže si přece myslet, že by si ho Zoja všimla.“

„Modleme se, aby to neudělala. Chudák Kirigin by na tom byl líp, kdyby si začal s medvědem.“

Nikolaj byl přesvědčen, že Zoja ani Tolja mladého hraběte nedoceňují. Kiriginova přátelskost a chabá ctižádost skrývaly dobré srdce. Byl to poctivý muž s romantickými představami o povinnosti vůči své zemi a silným pocitem hanby nad tím, co provedl jeho otec – a to Nikolaj dokázal pochopit, sám si silně uvědomoval reputaci vlastního otce. Byl to jeden z mnoha důvodů, proč své veřejné návštěvy Lazlajonu omezoval na minimum. Od chvíle, kdy začal zvažovat, že převezme trůn, Nikolaj věděl, že bude muset být lepší člověk než otec a lepší král, než by kdy mohl být bratr. Vasilije zabil Temnyj a Nikolaj se pro něj ze všech sil snažil truchlit, ovšem pravda byla, že bratrova předčasná smrt přišla vhod.

Nikolaje potěšilo, když se z křoví vynořili dva správci, sotva s Toljou opusťili šterkovou cestu. Veškerý Kiriginův personál, od umývačky nádobí přes čeledína až po hlavního hospodáře, tvořili královi agenti.

„Nějací sokoli na nebi?“ zavolal Nikolaj heslo, které jim mělo umožnit projet bez bezpečnostních prověrek.

„Ne, ale slyšeli jsme, že jsou v lesích lišky,“ odpověděl jeden z mužů a oba se zas vrátili ke své práci.

Hesla se měnila každý týden. Byl to jeden z řady způsobů, jak udržet v bezpečí to, co se doopravdy děje v Pozlaceném močálu.

Jižní břeh jezera tížila nepřírozená mlha, a teprve když s Toljou projeli tím oparem, uviděli doky hemžící se inženýry z První armády a grišovskými inženýry. Na vodě se předváděly poslední prototypy Nikolajovy flotily křídlových lodí. Pravá flotila se ale měla budovat ve skryté základně na pobřeží Ravky – malé dělové lodě a velká dopravní plavidla, která unesou všechno od jednotek až po letadla. Pokud Nikolaj nějak sežene peníze na financování projektu. Dokonce ani Kirigin nebyl tak bohatý, aby mohl modernizovat celé válečné loďstvo.

Nikolaj by se rád zdržel a sledoval zkoušky, dnes měl však jiné priority. S Toljou uvázali koně u jedné z mechem zarostlých jeskyní a vešli dovnitř. Dal by se tu čekat vlhký vzduch, ale jeskyně nebyla přírodní a vlhkost v laboratořích a na chodbách přísně regulovali větrostrůjci. Nikolaj našel příslušný vryp v kameni poblíž trsu falešných lilí a vrazil do něj palec. Kámen se pohnul a odhalil mosaznou kabinu. Zatáhl za páku, dveře se s cvaknutím zavřely a už s Toljou klesali, dolů a dolů, šest pater pod zem do Kiriginova pověstného „vinného sklepa“. Dalo se do něj dostat skrytými výtahy, rozmístěnými po celém areálu.

„Tohle nesnáším,“ zabručel Tolja. „Jako by mě pohřbívali.“

Nikolaj věděl, že Tolja málem přišel o život při závalu během dob se světloňkou. „Měl jsi počkat nahoře. Podívat se, jak testují nové motory. Hodila by se mi zpráva o jejich pokroku.“

Tolja si přitáhl uzal, který mu držel dlouhé černé vlasy, a založil si mohutné potetované paže. „Tamara říká, že strachy jsou jako semena. Když se o ně nepečuje, rozrostou se jako plevel.“

Tamara se to lehko říkalo – Toljovo dvojče mělo pro strach uděláno. „Takže když se přinutíš jít pod zem, je to pro tebe jako zahradičení?“

Tolja zaskřípal zuby. „Kdybych tomu nečelil, nikdy se přes to nepřenesu.“

Nikolaj se rozhodl držet jazyk za zuby. Pokud mohl soudit podle potu na Toljově mohutném čele a jeho zaťatých zubů, tyhle výpravy pod zem mu ani trochu neprosplávaly. Ale válka je všechny poznamenala a Tolja měl právo o své

rány pečovat, jak uzná za vhodné. Nikolaj napjal prsty v rukavicích a pomyslel na černé jizvy na nich. *Měl bych odvahu pohlédnout tomu netvorovi do očí?* Namouduši nevěděl.

Když se dveře výtahu otevřely, vyšli do další mosazné kabiny, uzavřené silnými ocelovými dveřmi. Nikolaj se dal do otvírání Schuylerových kombináčích zámků, o nichž se dozvěděl od jistého mistra zloděje v Ketterdamu. Za chvilíčku se dveře otevřely a on se ocitl na místě.

Laboratoře byly rozděleny do čtyř hlavních oddílů, které však podle potřeby spolupracovaly: děla a tělesné pancíře, boj na moři, boj ve vzduchu a laboratoře věnované vývoji protijedu k *jurdě parem* a drogy, která by grišům umožnila posílit jejich sílu a nebyla přitom návyková. Ty poslední laboratoře byly vždycky jeho první zastávkou. Krátce promluvil se svými alchymiky, aby si ověřil něco ohledně protijedu z jejich poslední zprávy, a vzal si malou ampulku látky, kterou předvede Triumvirátu. Potřeboval něco konkrétního, čím by zamával před svými poradci, vzhledem k tomu, co jim hodlal navrhnout.

O něco déle jim trvalo najít Davida Kostyka, protože tenhle výrobce pracoval ve všech částech laboratoře. Ale nakonec ho našli. Skláněl se nad nákresy u velikých nádrží, v nichž se stavěly zmenšené verze nejnovějších prototypů posledních ponorek. Rukávy purpurové *kefty* výrobců měl odřené a s mizerně ostríhanými hnědými vlasy připomínal chundelatého psa, hluboce ponořeného v myšlenkách.

Skrz sklo Nikolaj viděl nejnovější verzi *izmarsja*, podmořské flotily. Na pevné zemi ta plavidla vypadala těžkopádně: široká, plochá a neohrabaná, jako by někdo vzal kvalitní kus kovu a udělal z něj okřídlenou palačinku. Ale pod hladinou se z nich stalo cosi elegantního, vlnící se predátoři klouzající hlubinami, navádění vlnostrůjci, jejichž posádky byly zásobovány vzduchem pomocí kombinace síly větrostrůjců a filtru, který Nikolaj s Davidem dováděl k dokonalosti skoro rok. Opravdovým oříškem bude vyzbrojení flotily. Teprve potom se jeho lodě stanou pravým žraločím hejnem. A pak? Pak bude jedno, kolik válečných lodí nepřátelé Ravky postaví. *Izmarsja* se budou pohybovat světovými oceány neviděny a útočit, aniž by se vynořily. Změní to celou podstatu námořního boje.

David vzhlédl od porady s Nadou Žabinovou o kyvadlovém a ventilovém způsobu, vyvíjeném pro zaměřování střel. „Dneska testují hladinové motory,“ oznámil.

„Taky ti přeju dobré ráno, Davide.“

„Ono je ráno?“

„Aspoň soudím podle toho, že vyšlo slunce,“ uchechtl se Nikolaj. „Jak ty nové střely vypadají?“

„Pořád se je snažíme naučit udržovat kurz,“ řekla Naďa a její bledé špičaté rysy měly ve světle odrážejícím se od nádrže modrý nádech. Byla větrostrůjkyně, bojovala po boku světloonošky i s mladším bratrem Adrikem, ale svůj pravý potenciál odhalila až při návrzích zbraní. Při vývoji *izmarsja* byla nepostradatelná. „Myslím, že jsme blízko.“

Vynálezce v Nikolajovi nad tou zprávou zajásal, ale jeho nadšení tlumil rozhovor, který vedl v Ivetsu s Hiramem Schenckem. Málem cítil, jak mu Kerch dýchá na záda, a to se mu ani trochu nezamlouvalo.

Nikolaj měl pro své nolníky – vědce a vojáky pracující v Pozlaceném močálu, jeho nuly, kteří nebyli ani První, ani Druhá armáda, ale obojí – dvě pravidla. Především, buďte zloději. Berte práci nepřátel a obraťte ji proti nim. Nezáleží na tom, jestli Ravka měla dotyčnou technologii jako první, hlavně když najde způsoby, jak ji vylepšit. Fjerdané vyvinuli motor pro nákladní vozy a jednotky obrněných tanků a Ravčané ho posílili tak, aby dovedl pohánět mohutné lodě. Fjerdané postavili ocelové letectvo, které nepotřebovalo piloty s dovednostmi větrostrůjců, a výrobci z Ravky ten projekt ukradli a vybudovali lehčí letouny z bezpečnějšího a lehčího hliníku. A druhé pravidlo? Buďte rychlí. Fjerda za poslední rok ve vývoji vojenské technologie obrovsky poskočila – jak se jí to povedlo, to ještě nevěděl – a Ravka musela najít cestu, jak s ní udržet krok.

Nikolaj zaklepal na schémata na stole. „Pokud zkoušky s palivem u těch hladinových motorů dopadnou dobře, za jak dlouho budou *izmarsja* připraveny k provozu?“

„Během několika týdnů,“ odpověděla Naďa.

„Výborně.“

„Ale bez další oceli nevyrobíme nic.“

„A taky ji dostanete,“ slíbil jim Nikolaj. Mohl jenom doufat, že neslibuje nemožné.

„Děkujeme, Veličenstvo,“ řekla Naďa s úsměvem a úklonou.

Jaksi svému králi pořád věřila, ale Nikolaj si nebyl jistý, jestli ho její důvěra uklidňuje, nebo trápí. Vždycky našel cestu, jak udržet tu rezavou chatrnou mašinu jménem Ravka v pohybu. Nacházel zvláštní fondy, když jich bylo třeba nejvíc, uzavíral správná spojení ve správnou dobu, dával dohromady nápady, které dělaly z chabého stálého vojska rovnocenného soupeře přesilám nepřátel u hranic. Pro Nikolaje znamenal problém vždycky příležitost, podobnou jako ten fjerdský motor. Rozeberete ho na díly, zjistíte, jak pracuje, a pak z těch dílů sestavíte něco, co pracuje pro vás místo proti vám.

Démon nesouhlasil. Démona nezajímalo řešení problémů, ani státnictví, ani budoucnost. Zajímalo ho jen hlad, chvilková potřeba, to, co se dá zabít a sežrat.

Já najdu způsob. Tomu Nikolaj věřil celý život. Jeho vůle stačila na to, aby zformovala nejen jeho osud, ale i jeho identitu. Volil si, co mají lidé vidět – poslušného syna, nezodpovědného ničemu, schopného vojáka, sebejistého politika. Netvor v něm to všechno ohrožoval. A za šest měsíců se nedostali blíž zjištění, jak tu věc vypudit. Co se dá dělat než jít dál? Méně schopná zvířata kvílí a bojují, když se chytí do oka. Lišák si najde cestu ven.

„Davide, spal jsi tady minulou noc?“ zeptal se Nikolaj.

Výrobce se zamračil. „Myslím, že ne.“

„Byl tady,“ objasnila Naďa. „Ale nespal.“

„A ty?“ zeptal se Nikolaj.

„Já... si trochu zdřímla,“ odpověděla Naďa neurčitě.

„Odvezu tě domů k Tamaře.“

„Ale já ji potřebuju u testování paliva,“ namítl David.

„A tebe odvezu domů za Žeňou,“ dodal Nikolaj.

„Ale –“

„Nehádej se se mnou, Davide. Jinak ti tu vyhodím něco do vzduchu, abych prosadil svou autoritu. Potřebuju mít Triumvirát pohromadě. A tebe a Naďu budu potřebovat, abyste začali pracovat na novém prototypu *izmarsja*.“

Nada si odsunula světlé vlasy z čela. „Můžu se do toho pustit hned, Veličenstvo.“

„Neplaš se, nemusíš mi hned předvádět svou nekonečnou schopnost. Postaráte se, aby ten prototyp nefungoval.“

David začal svinovat své plány, pečlivě urovnávat tužky a nástroje. „Nemám rád, když říká nesmysly.“

Nada povytáhla obočí. „Předpokládám, že k tomu má Veličenstvo nějaký důvod?“

Vždycky ho mám. Odtáhne toho tonoucího muže na břeh, i kdyby kopal a ječel, bude-li třeba – bez ohledu na to, co požaduje démon.

„Chci uspořádat malé představení,“ oznámil jí Nikolaj a už si představoval měsícem osvětlené jezero a velkolepý chaos, který tam mýnil vyvolat. „A to znamená, že potřebuju správné rekvizity.“

GÄFVALLE.

Čím blíž byli k městu, tím hůř se dal ignorovat šum šepotu v hlavě. Někdy by Nina přísahala, že slyší hlasy, nejasné obrysy slov na hranici srozumitelnosti. Jindy se ten zvuk scvrkl do šelestění větru rákosím.

Řekni jim to, láske.

Ale co by měla říct? Ten zvuk nemusel nic znamenat. Mohla to být sluchová halucinace, nějaký pozůstatek jejího období s *paremem*.

Nebo jsou to mrtví, přitahují si ji k sobě.

Město samo leželo ve stínu nízkého horského hřebenu, pod mohutnou siluetou toho, co dříve bývala pevnost a později továrna na munici, vklíněná do útesu vysoko nahoře. Netrvalo dlouho uvědomit si, že stará továrna byla přebudována na něco nového – o tom jasně svědčil rušný provoz vozů a lidí putujících sem a tam – ale na co?

Žádné pořádné hospody tu nebyly, jen jeden hostinec se dvěma pokoji pro hosty a ty už byly obsazené. Majitel jim poradil, že občas ubytovává klášter na kopci.